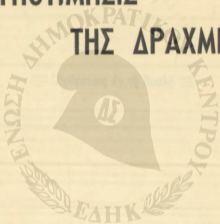

Ι. Γ. ΖΙΓΔΗ
ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ - ΤΕΣΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

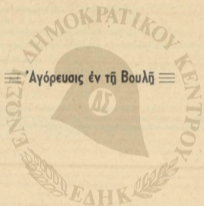

ΑΘΗΝΑΙ
1953

Ι. Γ. ΖΙΓΔΗ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ - ΤΕΣΣΕ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ

1953

Ἡ νέα ὑποτίμησις τοῦ ἔθνικοῦ νομίματος ἀποτελεῖ βαρυσήμαντον γεγονός, τὸ ὁποῖον ἐπέδρασε ἡ θὰ ἐπιδρῶσις πολλαπλῶς ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐξελιξέως τῆς Χώρας.

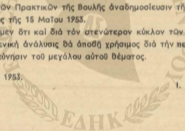
Ἐν τῇ Βουλῇ ἡ κυβερνητικὴ ἐνέργεια ἐγένετο ἀντικείμενον λεπτομεροῦς καὶ αὐστηρᾶς κριτικῆς ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπήντησεν εἰμὴ δι' ὑπεκφυγῶν.

Ἡ σοβαρότης τοῦ θέματος ἐπιβάλλει τὴν πληρεστέραν δυνατὴν ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης. Ἐν τῇ πεποιθήσει διὰ ἐπιτελοῦμεν καθήκον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, προβαίνομεν, τῇ προτροπῇ ἄλλωστε πολλῶν φίλων, εἰς τὴν ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Βουλῆς ἀναδημοσίευσιν τῆς σχετικῆς ἀγορεύσεώς μας τῆς 15 Μαΐου 1953.

Ἄλλὰ πιστεύομεν διὰ καὶ διὰ τὸν στενότερον κύκλον τῶν εἰδικῶν, ἡ ἐν αὐτῇ ἀντικειμενικὴ ἀνάλυσις θὰ ἀποθῆ χρήσιμος διὰ τὴν περαιτέρω συζήτησιν καὶ διερευνήσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θέματος.

Ἀθῆναι, Μάϊος 1953.

1. Γ. Ζ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Συνεδρία 15^η Μαΐου 1953.

Ἐγέρσεις τοῦ κ. Ἰ. Γ. Ζίγδη, Βουλευτοῦ Ρόδου.

ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΙ ΚΑΙΝΟ-
ΤΟΜΙΑΙ

Τὴν 9ην Ἀπριλίου ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ Προέδρου τῆς, ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἐξηγγεῖλεν ἀπόφασιν βαρυσήμαντον, ἀφορῶσαν τὴν τύχην τοῦ Ἐθνικοῦ Νομισματοσ. Δὲν εἶναι σκοπὸς μου νὰ σαῶ ἀπασχολήσω ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν καινοτομιῶν. Ὀφείλω ἐν τούτοις νὰ μὴ τὰς ἀντιπαρέλθω σιγῶν. Δὲν θὰ ἔπρεπεν ἰδίως νὰ παραλείψω ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπογραμμίσω τὸ γεγονός δι, ὑπαρχούσης Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, προβλεπομένης εἰδικῶς ἀπὸ τὸ ἄρθρον 35 τοῦ Συντάγματος, ἵνα πρὸς αὐτὴν προστρέχει ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν «ἐξαιρετικῶς ἐπικινδύνων» θεμάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς ὀλομελείας τῆς Βουλῆς, ἢ προαγωγῇ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ εἰς πολιτειακὸν θεσμὸν, ἀντικαθιστώντα τρόπον τινὰ ταύτην, ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον καινοτομίαν, καὶ ἂν θέλετε, ἀσέβειαν πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΙΣ

Ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου, ὁπωσδήποτε, ἡ τιμὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἠδξήθη κατὰ 100%. Ἀποτέλεσμα τοῦ γεγονότος αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἡ χώρα εὐρίσκειται ἔκτοτε ἐν ἀναστατώσει, κατάπληκτος διὰ τὴν κυβερνητικὴν ἀπόφασιν, ἐν συγχύσει ἐκ τῆς ἀλλοπροσάλλου πολιτικῆς, ἢ ὁποῖα ἐπηκολούθησε ταύτην, περιδεῆς, διὰ τὰ ἄμεσα καὶ ἀπώτερα ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἀναμένονται ἐκ τοῦ μέτρου.

ΣΚΟΠΟΙ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΣ

Ἡ παροῦσα ἐπερώτησις, ἔχει σκοπὸν νὰ ἐλέγξῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐλήφθη τὸ μέτρον καὶ εἰδικώτερον ἐπὶ δύο σημείων: ἐπὶ τοῦ ἀπαρασκευάστου καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ τῆς ὑποτιμήσεως. Ἀποβλέπει ἐν τούτοις ἡ ἐπερώτησις, πέραν τοῦ ἐλέγχου, στείρου μοιραίως ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως, λόγῳ τῆς συντριπτικῆς κυβερνητικῆς πλειοψηφίας τῶν 247 βουλευτῶν, νὰ βοηθήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἵνα ἐξέλθῃ τῶν ψευδαισθησέων τῆς καὶ δυνηθῇ τὴν τελευταίαν ἔστω στιγμὴν, τὴν δωδεκάτην καὶ ἡμίσειαν, νὰ διαμορφώσῃ πολιτικὴν, ἢ ὁποῖα νὰ διαφυλάξῃ τὴν ὑποτίμησιν καὶ ἀποτρέψῃ τὴν μεταβολὴν τῆς εἰς καταστροφικὸν παράγοντα τῆς οικονομικῆς ἐξελίξεως τῆς χώρας.

ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΥΠΟΤΙ-
ΜΗΣΕΩΣ

Ὁ ὀμιλῶν πρὸς ὑμᾶς, καὶ τοῦτο ἔχει σημασίαν, ἦτο διαπύσιος ὑποστηρικτικῆς τῆς ἀνάγκης τῆς ὑποτιμήσεως ἀπὸ πέρουςιν, ὅταν εἶχε τὴν τιμὴν νὰ εἶναι μέλος τῆς προηγουμένης πολιτικῆς Κυβερνήσεως. Ἐάν ἐνθυμεῖται ἡ Βουλὴ, ὅτε ἀπῆντων

εις τας ἀπιθόνους ἐκείνας προγραμματικές δηλώσεις τῆς παρούσης Κυβερνήσεως τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, προέβην εἰς σαφῆ ὑπαινυγμὸν ὑπὲρ τῆς ὀποτιμήσεως καὶ ὑπεγράμμισα τὸ γεγονός διὰ τὴν ἄπειρον συνέχειαν τῆς πολιτικῆς τῆς οικονομικῆς σταθερότητος, ὅπως ἐπὶ τὸ εὐχρότερον ἀποκαλεῖται ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ—πράγμα τὸ ὅποιον τόσον ἀπροσδοκῆτως ἀπετέλει τὴν πεμπτοῦσαν τοῦ προγράμματος τῆς νέας Κυβερνήσεως—θὰ ὠδήγει τὴν χώραν εἰς κατάστασιν οικονομικῆς ἀσφυξίας. Ὑπεστήριξα διὰ τὴν πέραν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παράτασιν τῆς ὑποβολῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν νηστείαν τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ ἦτο ταλαιπωρία ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος καὶ οὐχὶ ἀπῆλλαγμένη δυσμενεστάτων συνεπειῶν διὰ τὴν οικονομικὴν ὑγείαν τῆς χώρας.

Ὑπεστήριξα καὶ ὑποστηρίζω διὰ τὴν ὀποτιμήσιν ἔκρεπε νὰ γίνῃ ἐγκαιρότερον. Ὑπεστήριξα τὴν ὀποτιμήσιν, διότι ἀπὸ τοῦ 1949, ἀπὸ τῆς ἐπομένης τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἡ ἰσοτιμία τῶν ἀγοραστικῶν δυνάμεων δραχμῆς καὶ ξένου συναλλάγματος εἶχεν ἀνατραπῆ. Ἡ ἐπίσημος τιμὴ δηλαδὴ τοῦ συναλλάγματος δὲν ἀντεπροσώπευε τὴν πραγματικὴν ἰσοτιμίαν τῶν ἀγοραστικῶν δυνάμεων. Ἀποτέλεσμα τούτου ἦτο διὰ τὴν ἐξαγωγήν κατέστησαν τεχνητῶς ἀκριβαὶ καὶ ἀντιμετώπιζον τεραστίαν δυσχερείαν πραγματοποίησεώς των, ἐνῶ αἱ εἰσαγωγαὶ ἐπιδοτούμεναι ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἀπέβαινον ἐξαιρετικῶς εὐθηναὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου παράγων ἀποπνικτικὸς διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐσωτερικῆς παραγωγῆς. Γνωρίζετε ὅτι, διὰ νὰ διαφύγωμεν ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὐτὴν, ἠναγκάσθημεν νὰ προσφύγωμεν εἰς μέσα τεχνητῆς ἀναπνοῆς, ὅπως αἱ ἀνταλλαγαί, αἱ παθητικότητες, αἱ πριμοτοτήσεις, αἱ εἰσφοραί, ἀποβλέποντα τὰ μὲν, εἰς τὴν ἀνάσχεσιν τοῦ κόματος τῶν εἰσαγωγῶν, τὰ δὲ, εἰς τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν. Ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ μέσα αὐτὰ ἐπέτρεψεν ἀναμφισβητήτως τὴν συνέχισιν τῆς λειτουργίας τοῦ οικονομικοῦ καὶ συστήματος. Ἄλλ' ἐδημιούργησε ταυτοχρόνως κατάστασιν τεχνητῶν θεσμῶν καὶ παρεμβάσεων, παραλύουσας προοδευτικῶς τὴν οικονομικὴν δραστηριότητα, ἐνῶ παραλλήλως διεμόρφωνε κλίμα ἠθικῆς ὑποχωρήσεως τῶν σχέσεων Κράτους καὶ πολιτῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καλλίτερον νὰ μὴ ἐπιμείνω.

Αἱ ΠΑΝΘΩΡΙΚΑΙ ΠΙΣΤΕΙΣ

Πέραν αὐτῶν, λόγῳ τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰ ὅποια θὰ ἦτο ἀδικον νὰ ἐπιρρίψωμεν ὀλοσχερῶς εἰς τὴν ἔλλειψιν δημοσιονομικῆς ἐγκρατείας τῶν ἐκαστοτε Κυβερνήσεων—διότι ὤφειλοντο πρωτίστως εἰς ἀθηρίτους κοινωνικὰς ἀνάγκας καὶ εἰς ἀνάγκας Ἐθνικῆς Ἀμύνης—ἐδημιουργοῦντο πληθωρικαὶ δυνάμεις, αἱ ὅποια ἐπέτεινον συνεχῶς τὴν ἀρχικὴν ἀνισοτιμίαν τῆς δραχμῆς μετὰ τὸ ξένον συνάλλαγμα. Παραλλήλως ἡ ἀνάγκη χρηματοδοτήσεως τῆς οικονομίας—καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ δὲν θὰ εἶμαι τόσον ἐπιεικῆς, διότι ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς διεπράχθησαν ἀσυγχώρητα σφάλματα—ἐδημιούργει νέας πληθωρικές πιέσεις, αἱ ὅποια ἐπέτειναν τὴν ἀνισορροπίαν. Ὡδηγοῦμεθα οὕτω, σὺν τῷ χρόνῳ, ὑπὸ τὸ πλέον ἀσφυκτικὸν καθεστῶς τῶν παθητικότητων, ἀνταλλαγῶν, εἰσφορῶν καὶ πριμοδοτήσεων, εἰς ἐκκρηκτικὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ἀνατινάξῃ τὸ ἔθνικόν νόμισμα εἰς τὸν ἀέρα.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙ-ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Πρό της καταστάσεως αὐτῆς, ἡ «τρισαθλία» ἐκείνη Κυβέρνησις τοῦ Κέντρου τοῦ παρελθόντος ἔτους εἶχε τὸ θάρρος, μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μεταπολεμικῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης ὁλοκλήρου—διότι παρακολουθῶ καὶ συγκρίνω τὰς ἐνεργείας τῶν Κυβερνήσεων καὶ τὰ ἀποτελέσματα τούτων, ὄχι μόνον ὡς μέλος τῆς Βουλῆς αὐτῆς ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐνδιαφερόμενος διὰ τὰς ἐξελίξεις τῆς ἐποχῆς μας—νὰ ἀντιδράσῃ ριζικῶς καὶ νὰ ἀποσοβῆσῃ τὸν ἐπερχόμενον ὄλεθρον. Καὶ πρὸς τοῦτο συνέλαβε καὶ ἐφήρμοσε τὴν πολιτικὴν τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ, πολιτικὴν ἐξόχως ἀντιδημοτικὴν, ἀληθῆ βρόγχον εἰς τὸν λαὸν τῆς, ἐφ' ὅσον ἰδίως ἐπέκειντο ἐκλογαί, ἀλλὰ πολιτικὴν, σωτηρίαν. Διότι διὰ ταύτης ἐπετεύχθη ἡ διαφύλαξις τοῦ Ἐθνικοῦ νομισματοῦ ἀπὸ τὸν πλήρη ἐξευτελισμὸν, ὁ ὁποῖος τὸ ἠπέλειε, καὶ ἡ διατήρησις τῆς οἰκονομικῆς ὁμαλότητος ἐν τῇ χώρᾳ.

Ο ΑΝΤΙΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΥΠΟΤΙΜΗΣΕΩΣ

Ἄλλὰ ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ δὲν ἦτο αὐτοσκοπός, ἦτο μίᾳ ἀναγκαστικῇ φάσει μιᾶς γενικωτέρας πολιτικῆς οἰκονομικῆς ἐξυγιάνσεως. Ὅσοι ἐξ ὁμῶν ἀνέγνωσαν τὸ δημοσιευθὲν ἐσχάτως ἀπόρρητον τμημᾶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Βαρβαρέσου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν εἰς τὸν εἰσηγητὴν τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, θὰ εἶδετε, ὅτι καὶ ἐκεῖνος ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ φθάσῃ κάποτε εἰς τὴν ὑποτίμησιν διὰ νὰ δυνηθῶμεν δι' αὐτῆς—καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τόνισω τοῦτο—καὶ περισσοτέραν ἐλευθερίαν εἰς τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις νὰ ἐπιτρέψωμεν, ἀλλὰ καὶ, ὅπερ σπουδαιότερον, νὰ χαλαρώσωμεν τοὺς περιορισμοὺς εἰς τὴν πιστοδοτήσιν τῆς οἰκονομίας μας. Τὴν ἀποψιν αὐτὴν τοῦ κ. Βαρβαρέσου συνεμερίζοντο, εἴτε ἐγνώριζον αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς ἢ ὄχι, πολλοί, ἐξ ὧν εἶχομεν τὴν εὐθύνην τῆς διαχειρίσεως τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὡς καὶ ἄλλοι μελετώντες αὐτὰ συστηματικῶς ἀπὸ πρακτικῆς ἢ ἐπιστημονικῆς σκοπιᾶς. Ἡ ἀντιπληθωρικὴ πολιτικὴ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συνεχισθῆ ἐπ' ἀπειραν. Διότι ἦτο ἐντελῶς ἀνέφικτον δι' αὐτῆς νὰ ἐπιτευχθῆ τοιαύτη συμπέσις τῶν τιμῶν ὥστε νὰ ἀποκατασταθῆ ἡ διαταραχθεῖσα ἰσοτιμία τῶν ἀγαραστικῶν δυνάμεων δραχμῆς καὶ ξένου συναλλάγματος. Θὰ ἀπέβαιεν ἐπομένως ἀποσπικτικὴ διὰ τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα καὶ δὴ τὴν παραγωγὴν, καὶ ἔπρεπε, κατὰ συνέπειαν, κάποτε νὰ τερματισθῆ.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ

Ὅταν ἀνέλαβεν ἡ παρούσα Κυβέρνησις τὴν ἐξουσίαν, ἡ παρ' ἡμῶν ἀσκηθεῖσα ἀντιπληθωρικὴ πολιτικὴ εἶχεν ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολὴν τῆς. Ἦτο ἡ στιγμή κατάλληλος διὰ τὴν ὑποτίμησιν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἔτερματιζέτο ἡ περίοδος τοῦ ἀκράτου ἀντιπληθωρισμοῦ, καὶ ἡ οἰκονομία θὰ ἀνελάμβανε χρηματοδοτουμένη φυσιολογικώτερον, ἐντὸς τῶν ἐλευθεριωτέρων πλαισίων διεξαγωγῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Εἶδρον ἐστρωμένην τὴν τράπεζαν ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦς προκατόχους τῆς καὶ δὲν τῆς ὑπελείπετο παρὰ νὰ θελήσῃ νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς μοναδικῆς εὐκαιρίας. Διὰ τοῦτο καὶ καταπέλασεν σφόδρα, δταν ἡ Κυβέρνησις τῶν 247 βουλευτῶν τὴν ἐπομένην τῆς ἀναλήψεως παρ' αὐτῆς τῆς ἐξουσίας, προέβη διὰ τῆς Ραδιοφωνικῆς ὁμιλίας τοῦ Ὑπουργοῦ Συνταγμοῦ πρῶτον, διὰ τῶν προγραμματικῶν αὐτῆς δηλώσεων ἐν τῇ Βουλῇ κατόπιν, εἰς τὴν διατύπωσιν τοιαύτων οἰκονομικῶν ἀσυναρτησιῶν καὶ ἀλληλογρονθοκοπουμένων καὶ ἀνεδαφικῶν ἐπιδιώξεων, ὥστε νὰ φαίνεται βέβαιον

δτι θά έχαντο καί δι' αὐτήν καί διὰ τόν τόπον ἢ ὡς ἀνω μοναδική εὐκαιρία. Διότι ἀντί μεταξύ τῶν πρώτων μελημάτων της νά εἶναι ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίου ἐπιβάλλοντος τήν ὑποτίμησιν διὰ τοῦ ὁποίου θά ἐτερματίζετο ἡ ἀναγκαστική νησιτεία τοῦ λιμώττοντος ἑλληνικοῦ λαοῦ, καί θά ἐτίθεντο αἱ βάσεις μιᾶς πραγματικῶς δημιουργικῆς πολιτικῆς, ἠρκέσθη νά ἐξαγγεῖλῃ πομπωδῶς καί ὡς φοβερᾶν ἀνακάλυψιν της τήν συνέχισιν τῆς πολιτικῆς τοῦ ἀντιπληθωρισμοῦ, ὡς τὸ οὐσιαστικόν περιεχόμενον τοῦ προγράμματός της.

Συνέστησα ὡς ἤδη ἀνέφερα, τήν ἀνάγκην τῆς ὑποτιμήσεως, βέβαιον ὡν ἄλλωστε, ὅτι μὲ τήν ὑπάρχουσαν ἀτυχῶς ἐν τῇ χώρᾳ πείραν οὐδεμίας δυσκολία θά παρουσιάζετο ὅσον ἀφορᾷ τήν τεχνικὴν τῆς ἐπιτυχοῦς διενεργείας της. Δέν σπανίζουσι ἄλλωστε τὰ ἐγχειρίδια Πολιτικῆς Οἰκονομίας, τὰ διεξοδικῶς ἀσχολούμενα μὲ τὸ θέμα. Ἄλλ' εἰς τήν μέθην τῆς ἐκλογικῆς της ἐπιτυχίας, ἡ φωνὴ ἐνός τῶν ἐλαχίστων διασωθέντων βουλευτῶν τῆς πρὸ τῶν ἐκλογῶν Κυβερνητικῆς παρατάξεως καί τώρα ἀντιπολιτεύσεως, δέν ἦτο ἱκανὴ νά διαταράξῃ τήν Κυβερνητικὴν μακαριότητα.

Οὕτως ἡ Κυβέρνησις ἄφισε νά παρέλθουν πέντε μῆνες ἐντελῶς χαμένοι. Καί ὅταν ἀπεφάσισε νά λάβῃ τὸ μέτρον, πῶς τὸ ἔλαβεν; Μὲ τοιαύτην βαναυσότητα, μὲ τοιαύτην ἀπερίσκεψιν, ὥστε τοῦτο ἀντί νά γίνῃ δεκτὸν μὲ ἀγαλλίαισιν ἀπὸ τὸν Ἑλλ. Λαόν, ἐδημιούργησεν ἀντιθέτως ἀγωνίαν καί σύγχυσιν εἰς τὴν σκέψιν ὄχι μόνον τῶν εἰδικῶν ἀλλὰ καί τοῦ λαοῦ γενικῶς, ὁ ὁποῖος ἀνησυχεῖ πλέον καί δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ ψωμί του. Ἄλλὰ καί δι' ἐμὲ τὸν ἴδιον, ἡ ὑποτίμησις, τὴν ὁποίαν ἤμην προητοίμασμένος νά χαιρετήσω ὡς μίαν δημιουργικὴν ἐνέργειαν ἀντιπάλου ἔστω Κυβερνήσεως, νά μὲ γεμίζῃ μὲ αἰσθήματα ἀγωνίας, ἀν θέλετε δέ, καί ἀγανακτήσεως ἀκόμη.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ

Καί διατί συνέβη τοῦτο; Διότι ἀπλούστατα ἡ Κυβέρνησις τέλει ἐν πλήρει παρανοήσει τῆς ἐννοίας τῆς ὑποτιμήσεως καί γενικώτερον τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος. Δέν θέλω νά εἶμαι σκληρός. Ἄλλὰ ὁ Ραδιοφωνικὸς λόγος τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Συντασμοῦ μὲ τὸν δραματικὸν ὄξυν καί παράφωνον ἐκείνων τόνον τοῦ θριάμβου, ἀποτελεῖ τὸ πλέον ἐπίσημον πειστήριον περὶ τούτου. Εἶναι τοιαύτη ἡ ἀσυναρτησία ποῦ διακρίνει τὴν ὁμιλίαν αὐτήν, τόση ἢ ἀπόστασις ποῦ τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν πραγματικότητα, ὥστε νά διερωτᾶται πᾶς ἀντικειμενικὸς ἀκροατὴς ἢ ἀναγνώστης αὐτῆς, ἐάν ἐπρόκειτο περὶ Κυβερνητικοῦ πράγματι διαγγέλματος ἀφορῶντος ὑπεύθυνον Κυβερνητικὴν ἐνέργειαν, ἢ περὶ ἐσκεμμένης ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Συντασμοῦ προσπάθειας χλευασμοῦ τῆς νοημοσύνης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Παρουσίασε τὴν ὑποτίμησιν ὁ κ. Ὑπουργὸς περίπου ὡς συναγεμικὴν ἀνακάλυψιν, εἰς ἑλληνικὸν ἀκροατήριον, τὸ ὁποῖον ἔχει τόσην θλιβεράν πείραν τῶν ὑποτιμήσεων καί τῶν συνεπειῶν των. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου διεβεβαίωσε τοὺς ἀκροατὰς του ὅτι ἐλύθη τὸ πρόβλημα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, τὸ πρόβλημα τῆς σχέσεως τῶν γεωργικῶν καί βιομηχανικῶν προϊόντων. Ὅτι ἐλύθη τὸ ζήτημα τῆς ἀπασχολήσεως. Λαμπραὶ ἡμέραι ἀναμένουν τοὺς πάντας! Λάβετε φάγετε!—φαίνεται ὅτι εἶχε ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὰ ἐκκλησιαστικὰ τροπάρια τῆς πασχαλινῆς ἐκείνης περιόδου!—Ὑπεσχέθη, καί τὸ ἔλεγε σοβαρῶς—διότι ἄλλως πρέπει νά θαυμάσῃ κανεὶς τὸ χιοῦμορ του—ὅτι αἱ ἐσωτερικαὶ τιμαὶ θά διατηρηθοῦν εἰς τὰ πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως ἐπίπεδά των. Τὸ ὑπεστήριξε σοβαρῶς ὁ

κ. Ὑπουργός, καὶ τὸ ἐπῆρε σοβαρὰ ἐπίσης ἡ Κυβέρνησις, καὶ θὰ ἴδῃτε ἐντός ὀλίγου τί ἔκαμε μετὰ τὴν ὑποτίμησιν, στηριζομένη ἀκριβῶς ἐπὶ τούτου. Δι-έγραψε τὴν χρυσὴν λίραν ὁ κ. Ὑπουργός ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων καὶ ἐπεξετάθη εἰς πολλὰ ἄλλα ἀνάλογα ὄρατα καὶ τερπνὰ πράγματα, διὰ τῶν ὁποίων εἰς ὕψος ἐπίσημον καὶ δραματικὸν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι συντελεῖται ἕνα νέον 1909 I...

Ἡ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ
ΥΠΟΤΙΜΗΣΕΩΣ

Αἱ παραισθήσεις ὁμῶς αὐταὶ καὶ αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὡδήγησαν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν λήψιν τοῦ μέτρου κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἀφαιρεῖ τὰ περισσότερα πλεονεκτήματά του, ἀλλὰ προσιωνίζεται νέας ταλαιπωρίας διὰ τὸν τόπον. Μία ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον συνήθη πράγματα εἰς τὴν χώραν μας καὶ ἡ τεχνικὴ τῆς θὰ ἐνόμιζα ὅτι δὲν διαφεύγει ἀπὸ κανένα. Ἐπιτρέπεται ἴσως εἰς ἕνα Ὑπουργὸν τῆς Μ. Βρετανίας νὰ τὴν ἀγνοῇ, διότι ἡ χώρα του δὲν ἔχει ἀνάλογον μὲ τὴν ἰδικήν μας πείραν ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς Ἕλληνας ὑπουργοὺς τοῦτο, καὶ μάλιστα καθ' ὃν βαθμῶν συμβαίνει μὲ τὴν παρούσαν Κυβέρνησιν.

Θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ παρακολουθήσετε μετὰ προσοχῆς τὴν σκέψιν μου, διότι πρέπει νὰ σχηματίσετε ἀντικειμενικὴν γνώμην ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς θέμα εἶναι ἔθνικόν. Δὲν εἶναι ζήτημα συμπολιτεύσεως, καὶ ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ τύχη τῆς δραχμῆς εἶναι τύχη ἡμῶν καὶ ὁμῶν καὶ ἐπομένως ἐάν παρασυρθῆτε, Κύριοι συνάδελφοι τῆς συμπολιτεύσεως, ἀπὸ τὴν κακῶς ἐννοουμένην κομματικὴν νομιμοφροσύνην καὶ χειροκροτεῖτε, ὡς εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, τὰς Κυβερνητικὰς ἐνεργείας, ἀναλαμβάνετε εὐθύναν αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἰδικαί σας. Πρέπει νὰ ἔχουν οἱ βουλευταὶ τὸ θάρρος νὰ εἰπουν εἰς τὴν κομματικὴν τῶν ἡγεσίων ὅτι ὑπάρχουν ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ κριθοῦν συμφῶνως μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κομματικῆς πειθαρχίας.

Ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ νομίσματος, ἡ νομισματικὴ ἀναπροσαρμογὴ, ἀποτελεῖ, διὰ νὰ χρησιμοποιήσω μίαν στρατιωτικὴν ἔκφρασιν, κατάληψιν προσφόρου θέσεως, ἥτις, ἀφ' ἑαυτῆς, δὲν σημαίνει τίποτε, ἐάν δὲν γίνῃ ἡ θέουσα ἐκμετάλλευσίς τῆς καὶ ἐξασφαλισθῇ πρωτίστως ἡ διατήρησίς τῆς. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς ὑποτιμήσεως, τὰ ἀποφασιστικὰ σημεῖα εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Πρωτίστως τὸ ὕψος αὐτῆς, ἥτοι ὁ καθορισμὸς τῆς νέας τιμῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος, δεύτερον ὁ χρόνος, τρίτον ἡ προπαρασκευὴ καὶ τέταρτον ἡ πολιτικὴ τῆς συντηρήσεως, μετὰ τὴν πραγματοποιησίν τῆς. Θὰ ἐξετάσωμεν ἕνα ἕκαστον τῶν θεμάτων αὐτῶν, διότι ἐπιθυμῶ, ὡς ἤδη ἀναφέρω, ὅπως ἡ κρίσις ὁμῶν ἐπὶ τῆς Κυβερνητικῆς ἐνεργείας εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἀντικειμενικὴ.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΤΟΥ
ΧΡΟΝΟΥ

Καὶ πρῶτον ὁ χρόνος. Πότε ἀκριβῶς πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ὑποτίμησις; Οἱ παράγοντες, οἵτινες δέον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν εἶναι καὶ ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς φύσεως. Οὕτως, ἐταν εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν ὑπάρχῃ σάλος περὶ τὰς τιμὰς ἢ ἀπειλεῖται τοιοῦτος, εἶναι ἀσύνητον διὰ μίαν μικρὰν χώραν νὰ προβῇ εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματός τῆς, διότι ἡ ἐξέλιξις τῶν διεθνῶν τιμῶν εἶναι πιθανὸν νὰ διαφεύσῃ τὰς περὶ αὐτῆς προβλέψεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη ἡ ἀπόφασις τῆς χώρας αὐτῆς. Ἐάν διὰ τῆς ὑποτιμήσεως προεξοφλήσωμεν μεγά-

λην πτώσιν τιμών, και δέν πραγματοποιηθῆ αὐτη, τότε ἡ χώρα υποβάλλεται εἰς δλωσ ἀδικαιολόγητον θυσίαν. Ἀλλά και όταν φημολογοῦνται ὑποτιμήσεις πλειόνων νομισμάτων, οἱ μικροὶ δέν σπεύδουν πρώτοι νά προβοῦν εἰς αὐτάς. Περιμένουν πρώτον νά ἴδουν, τί ἔκαμαν τὰ μεγαλύτερα κράτη ἢ ἐνεργοῦν, κατόπιν κοινηῆ συμφωνίας, δια νά μή υποβάλουν ἑαυτοὺς εἰς θυσίας, αἰδοῦνται ἐκ τῶν πραγμάτων θά ἀποδειχθοῦν ἀδικαιολόγητοι.

Ἀλλά και ἀπό ἐσωτερικῆς ἀπόψεως: Διατί ἡ ὑποτίμησις γίνεται ἐν Ἑλλάδι ἀκριβῶς κατὰ τὴν λήξιν τῆς περιόδου καθ' ἣν τὰ γεωργικὰ προϊόντα περιέρχονται ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν εἰς τὰς τῶν ἐμπόρων; Δέν ἀπηγεῖ τοῦτο και μόνον κακῶς, ἀνεξαρτήτως ἄλλων ὑπολογισμῶν; Ἰδίως όταν τὴν περίοδον αὐτὴν ἐχωμεν χάσει, τοῦλάχιστον δια τὸ σπουδαιότερον ἐξαγωγίμον προϊόν μας τὸν καπνόν, τὴν εὐκαιρίαν νά ἐπηρεάσωμεν τὴν προσεχῆ παραγωγὴν και νά εἴπωμεν τοῦλάχιστον ὅτι οἱ καπνοπαραγωγοὶ θά ἐπωφεληθοῦν δια τῆς ἐπεκτάσεως τῆς καπνοκαλλιέργειας τὸ προσεχές ἔτος;

Δέν χρειάζεται ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ χρόνου νά ἐπιμείνω περισσότερον. Διερωτῶμαι ἀπλῶς διατί, ἐφ' ὅσον ἀφίσταμεν νά παρέλθουν πέντε ὀλόκληροι μῆνες, δέν ἀνεβάλλομεν τὴν λήξιν τοῦ μέτρου, ἀκόμη ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐβδομάδας, μέχρι τέλους Ἰουνίου, ἔστω, δια νά ἴδωμεν ὁποίας συνεπειάς θά εἶχον τελικῶς ἐπὶ τῶν τιμῶν αἱ διαπραγματεύσεις μεταξὺ Δύσεως και Ἀνατολῆς, ἀλλ' ἐσπεύσαμεν νά προεξοφλήσωμεν τὴν πιθανὴν ἀλλὰ μή βεβαίαν μεγάλην πτώσιν των, καθορίζοντες τόσοσιν μεγάλην τὴν ὑποτίμησιν και υποβάλλοντες τὴν χώραν εἰς θυσίαν, ἥτις, πιθανόν νά ἀποδειχθῆ κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα της, ματαία.

Θ. Καψάλης (Ἰπουργὸς Ἐμπορίου). Ἐπειδὴ ἐθίξατε τὸ ζήτημα τοῦ χρόνου. Δέν κατάλαβα. Τὸ συμπέρασμα σας εἶναι ὅτι κακῶς ἐξελέγη ὁ χρόνος τῆς ἐξαγγελίας τῆς ὑποτιμήσεως;

Ι. Γ. Ζιγδης. Νομίζω ὅτι ὁ ἀποφασιστικὸς παράγων ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ χρόνου ἦτο τὸ ταξείδιον τοῦ κ. Ἰπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ. Ἄλλως θά ἀνεμένετε τὴν ἐκβασίν των διαπραγματεύσεων μεταξὺ των Δυνάμεων τῆς Δύσεως και τῆς Ἀνατολῆς. Διατί ἐβιάσθητε; Διότι ἀπλοῦστατα ἠθελήσατε νά προβῆτε εἰς θεαματικὴν ἐνέργειαν ἐξαιρουσαν τὴν σημασίαν τοῦ ἐπικειμένου προσκυνήματος, ἢ μᾶλλον τῆς νεωτέρας Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας τοῦ κ. Ἰπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ πρὸς Ἀμερικὴν!

Γ. Παπανδρέου. Ἐφ' ὅσον δέν εἶχον ἀποφασίσει εὐθὺς ἀμέσως, θά ἔπρεπε νά ἀναμείνουν.

Ι. Γ. Ζιγδης. Βεβαίως, και ἴδου αἱ συνέπειαι.

Θ. Καψάλης (Ἰπουργὸς Ἐμπορίου). Ἐκαμα τὴν ἐρώτησιν δια νά ἀντιληφθῶ διατί ἀκριβῶς ἡ πρώτη σας παρατήρησις ἦτο ὅτι ἔπρεπε νά εἶχε γίνῃ ἐνωρίτερον. Ἐάν ἦτο δυνατόν τὴν ἐπομένην τῆς ἀναλήψεως τῆς ἀρχῆς — και μάλιστα ἦτο τοιαύτη ἡ κατάστασις ἢ δημιουργουμένη ἀπὸ τὴν ἀντιπληθωρικὴν πολιτικὴν, δέν ἦτο αὐτοσκοπός— ὡς εἶπατε, ὥστε νά ἀποκομίσω τὴν ἐντόπωσιν ὅτι ἠννοεῖτε νά γίνῃ γρήγορα. Τώρα πού βλέπω ὅτι συιστᾶτε νά γίνῃ ἀναβολὴ και μάλιστα μία ἀναβολὴ, ἢ ὁποία δέν ἔχει σχέσιν μὲ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐξεφωνήθησαν τελευταίως, δέν βλέπω τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἀναμένων κανεὶς 15 ἡμέρας ἢ 4 ἐβδομάδας ἢ 2 μῆνας, θά εἶχε μπροστά του. Δι' αὐτὸ ὑπέβαλα τὴν ἐρώτησιν.

Ι. Ζίγδης. Υπήρξα σαφής κ. Υπουργέ, και πιστεύω ότι εύκόλως δύνασθε να αντιληφθήτε πόσον σοβαρός είναι ο λόγος εις τόν όποιον αναφέρομαι, και εις τόν όποιον βασιζώ την έπιχειρηματολογίαν μου.

Θ. Καψάλης (Υπουργός Έμπορίου). Όχι.

Ι. Ζίγδης. Φοβούμαι ότι αυτή ή αδυναμία της Κυβερνήσεως να αντιλαμβάνεται την κραυγάζουσαν πραγματικότητα είναι ή αίτία του ανεδαφικού και έπιζημιού πολλών αποφάσεων και ένεργειών της. Διότι εάν επί του σημείου αυτού, κ. Υπουργέ, δέν αντιλαμβάνεσθε τί λέγω, τί χρειάζεται να έπекταθώ επί άλλων περισσότερον πολυπλόκων θεμάτων; Άλλά άς κάμω άκόμη μίαν προσπάθειαν. Την στιγμήν αυτήν διαγράφεται προοπτική μεγάλης πτώσεως τών διεθνών τιμών, εάν αι διαπραγματεύσεις μεταξύ τών Δυτικών και Ανατολικών Δυνάμεων ευδοιωθούν. Η υπερβολική όποτίμησις εις την όποιαν προέβητε δέν όφείλεται εις την προεξόφλησιν της πτώσεως αυτής έν δλη της τή έκτάσει; Και δέν έσπεύσατε εις τοúτο, άπλως διότι ήθελήσατε, προβαίνοντες εις την όποτίμησιν πρό του ταξειδίου του κ. Υπουργού του Συντονισμού, να έξυμνητήσθε άπλως τό πεφουσιωμένον τών πολιτικών του επιδιώξεων; Άλλ' άρκετά ήδη επί του σημείου αυτού.

ΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Άπό άπόψεως προπαρασκευής: Τό γενικόν κλίμα τό έπιτρέπον την μετ' έπιτυχίας άνάληψιν του έγχειρήματος της όποτιμήσεως, έδημιούργησεν, ως ήδη άνέπτυξα, ή πολιτική του άντιπληθωρισμού.

Α. Η ΔΙΟΓΚΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Διατί την παραμονήν άκριβώς της όποτιμήσεως να άνατραπή ή πολιτική αυτή και να έπιτραπή σέλιξις της κυκλοφορίας και τών πιστώσεων; Τά μόλις πρό όλίγου κατατεθέντα επί του θέματος αυτού στοιχεία παρά του κ. Υπουργού του Συντονισμού άτυχώς άποδεικνύουν, ότι ο φόβος μου περί μιάς τοιαύτης έξελίξεως, είναι πραγματικότης. Τό έπιχείρημα ότι ή διόγκωσις της κυκλοφορίας και τών πιστώσεων είναι έποχειμακή—λόγω τών έορτών του Πάσχα—δέν δύναται να εδσταθήσθ. Καί έν παρεμβάσει: Διατί να έκλεγχί ως χρόνος της όποτιμήσεως ή έπομένη άκριβώς τών έορτών του Πάσχα, όταν ήτο γνωστόν ότι θα είχαμεν μίαν άναγκαστικήν τοιαύτην διόγκωσιν; Ποίος άλλος λόγος ύπάρχει και páλιν έκτός του ότι ή όποτίμησις έπρεπε να γίνη πρό του ταξειδίου του κ. Υπουργού του Συντονισμού; Άλλά πέραν της ως άνω φυσιολογικής, τρόπον τινά, έξ έποχειακών λόγων διογκώσεως, οί αριθμοί του άναπληρωτού κ. Υπουργού του Συντονισμού προδίδουν μίαν μεγαλύτεραν τοιαύτην. Πώς έξηγείται ή τελευταία αυτή και ποία ή δικαιολογία της ειδικής κατευθύνσεως την όποιαν έσημείωσαν αι σέλιθησαι πιστώσεις τόν τελευταίον, πρό της όποτιμήσεως, μήνα; Επί τών σημείων αυτών, κ. Υπουργέ του Συντονισμού, δέν θα έπρεπε να φέρετε εις την Βουλήν στοιχεία έμφανίζοντα άθροίσματα δύο μηνών. Η διεκρίσεις τών γεγονότων πρέπει να είναι πλήρης και ή συζήτησις να γίνη κατά τρόπον σοβαρόν, έν πλήρη έπιγνώσει τών εθθυνών ένός έκάστου. Δέν είναι δυνατόν με τόν τύπον τών στοιχείων τά όποία κατεθέσατε ούτε τό αίτημα τών έπερωτώντων συναδέλφων να ικανοποιηθήτε, ούτε βεβαίως, τό αίτημα της Βουλής, ή όποία πρέπει να έχη πλήρη τά στοιχεία, άνευ μαθηματικών δικολαβισμών, άνευ αυ-

τῶν τῶν μέσων δρων καὶ τῶν ἀθροισμάτων, τὰ ὅποια ἀντὶ νὰ διευκρινίζου, συσκοτιζοῦν τὴν πραγματικότητα. Λυποῦμαι, ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σὰς δηλώσω, μὲ ὄλον τὸν σεβασμὸν τὸν ὅποιον τρέφω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἡ παρ' ὑμῶν κατάθεσις τοιούτων στοιχείων ἀποτελεῖ πρόκλησιν πρὸς τὸ Σῶμα.

Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διογκώσεως τῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν πιστώσεων, πέραν τῆς ὑπογραμμίσεως τῆς ἀντινομίας τὴν ὅποιαν ἀποτελεῖ αὕτη, ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως, διὰ τὴν διενέργειαν τῆς ὑποτιμήσεως. Ἄλλ' ἐκ τοῦ εἰδους τῶν στοιχείων, τὰ ὅποια παρεθέσατε, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπογραμμίσω καὶ μίαν ἄλλην ἀποφιν. Γνωρίζετε, ὅτι, δικαίως ἢ ἀδίκως, ἐτέθη ἤδη ἓνα ἠθικὸν ζήτημα. Ποῖοι λόγοι, πέραν τῶν αὐστηρῶς ἐποχειακῶν, ἐπέβαλον τὴν διόγκωσιν, καὶ διατὶ νὰ σημειωθῇ ἀόλησις τῶν πρὸς τὸ καπνεμπόριον πιστώσεων κατὰ 17 δις κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Φεβρουάριον, ὅταν πέρυσιν εἶχομεν ἀντιθέτως μείωσιν κατὰ 81 δις; Διατὶ κατὰ Μάρτιον ἠξήθησαν αἱ προεξοφλήσεις κατὰ 37 δις; Διατὶ ἔπρεπε νὰ αὐξηθοῦν ἐν μηνὶ Μαρτίῳ αἱ πρὸς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν χορηγήσεις τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ 9 δις;

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια θὰ προσκομίσετε εἰς τὴν Βουλὴν, θὰ εἶναι τόσο λεπτομερῆ, εἰλικρινῆ καὶ μαθηματικῶς ὄχι «μαγειρευμένα», ὥστε νὰ ἀρῆθῃ ἐπὶ τοῦ θέματος πᾶσα τυχόν ὑπόνοια. Διότι δὲν εἶναι ἀρθρὸν ἡ Κυβέρνησις, καὶ γενικώτερον ὁ πολιτικὸς κόσμος, νὰ μὲνη ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἀμφιβολίας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀδιάβλητον τῶν ἐνεργειῶν των εἰς πᾶσαν τοιαύτην περίπτωσιν. Εἶπον ἤδη ὅτι δὲν εἶχον διάθεσιν νὰ διατρέψω κἂν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἀλλὰ σὰς ὁμολογῶ ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια κατέθεσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ ὑπῆρξαν δι' ἐμὲ πρόκλησις, διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τοῦ Σώματος καὶ τὴν νοημοσύνην μᾶς.

Ἐμ. Τσουδερός (Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ). Θέλω νὰ σὰς δώσω μίαν ἐξήγησιν μόνον. Αἱ δύο προηγουμένα ἐπερωτήσεις τῶν συναδέλφων κ. Κοσρῆ καὶ Μαρῆ ἐζήτησαν πληροφορίας διὰ τοὺς δύο αὐτοὺς μῆνας. Ἐντεῦθεν ἡ Κυβέρνησις ἔδωσε τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ ὁποίου γνωρίζετε. Αὕτη εἶναι ἡ ἐξήγησις καὶ νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις ὅπως ἐγένεν ἐκ μέρους μᾶς εἶναι ἀρκούντως σοβαρά.

Ἰ. Ζιγδῆς. Εἶμαι βέβαιος, κ. Πρόεδρε, ὅτι θὰ ἐπιληφθῆτε τῆς εὐκαιρίας τὴν ὅποιαν παρουσιάζει ἡ ἰδική μου διευκρίνισις τῶν πραγμάτων καὶ θὰ μᾶς φέρετε τὴν Δευτέραν ἐξειδικευμένους καὶ πράγματι ἐξηκριβωμένους ἀριθμοὺς.

Ε. Τσουδερός (Ὑπ. Συντ.). Ἄρκει νὰ μᾶς εἴπητε τί ἐννοεῖτε «ἐξηκριβωμένους».

Ἰ. Ζιγδῆς. Δὲν θέλομεν μέσους δρους καὶ σύνολα μηνῶν. Θέλομεν ἰδίως ἀριθμοὺς, ἀφορῶντας τὴν πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως κρίσιμον περίοδον.

Κ. Μητσολάκης. Νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ ἡ Κυβέρνησις ἐὰν οἱ ἀριθμοὶ τῶν προηγουμένων ρητόρων ἦσαν ἀκριβεῖς ἢ ὄχι.

Πρόεδρος. Παρακαλῶ, ὄχι διακοπὰς.

Ἰ. Ζιγδῆς. Βεβαίως τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἔχουν δικαίωμα νὰ διακόπτουν καὶ εὐχαρίστως δέχομαι τὰς διακοπὰς των. Παρακαλῶ ὅμως τοὺς κυρίου Συναδέλφους, ἐπειδὴ ἡ συζήτησις μοιραίως εἶναι τεχνική, νὰ μὴ μὲ διακόπτουν, ἂν εἶναι δυνατόν. Εἰς τὸ τέλος θὰ εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν των.

Γ. Παπανδρέου. Ποῦ κατελήξατε ; Πρόκειται νά κατατεθοῦν νέα στοιχεία ἢ οὐχι ;

Γ. Ζιγδης. Οἱ προλαλήσαντες συνάδελφοι ἔδωσαν πράγματι ὀρισμένα στοιχεία ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν πιστώσεων. Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἔχη τὴν καλωσύνην—ἔχει ἀλλωστὲ τὴν ὑποχρέωσιν—νά μᾶς εἴπῃ ἂν τὰ στοιχεία αὐτὰ εἶναι ἀκριβῆ, ὡς ἐπίσης καὶ νά μᾶς ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐσημειώθη ἡ ἐκ τῶν στοιχείων τούτων προκύπτουσα μεταβολὴ εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῶν πιστώσεων. Πρέπει αἱ ἐξηγήσεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν σημείων αὐτῶν νὰ εἶναι σαφεῖς καὶ κατηγορηματικά. Πρέπει νά γνωρίζωμεν τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους τὸ καπνεμπόριον ἐχρηματοδοτήθη μὲ 17 δισεκατομ. περισσότερον κατὰ τὸν Μάρτιον ἢ τὸν Φεβρουάριον, ἂν βεβαίως συνέβη πράγματι τοῦτο. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ζήτημα παρουσιάζει καὶ τὴν ἀλλην ἀποψιν—τὴν ἠθικὴν—νομίζω ὅτι πρέπει ἡ Βουλὴ νά γνωρίζῃ ποῖοι ἐκ τῶν καπνεμπόρων ἔλαβον τὰς πιστώσεις αὐτάς.

Πρέπει νά δώσητε εἰς τὴν Βουλὴν πλήρη στοιχεία. Δὲν ἐπιμένω ἐπ' αὐτοῦ διότι εἶμαι σήμερον ἀντιπολιτευόμενος, ἀλλὰ διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ οὔτε σεις, οὔτε ἡμεῖς, ἐπιτρέπεται νά ἀφίνωμεν τὸ πεζοδρομίον ἐλευθέρων νά κατασπιλῶνῃ τὴν ὑπόληψιν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Ἀπαιτοῦμεν πληθῆρες φῶς, ἵνα οἱ ἐκ συστήματος συκοφάνται, οἱ ἀποβλέποντες πιθανῶς κάπου ἄλλου, καθίσουν εἰς τὴν θέσιν των. Οὕτω καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ δυνηθῇ ἀδιάβλητος νά προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς διακυβερνήσεως τῆς Χώρας καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπερίσπαστος εἰς τὸ ἴδικόν της. Κύριε Ὑπουργέ τοῦ Συντονισμοῦ, ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ σεβασμὸς μου εἶναι μεγάλος καὶ πρὸς τὸ πρόσωπόν σας καὶ πρὸς τὴν πείραν σας ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν. Γνωρίζετε τί εἶδους στοιχεία θέλω, ἐφ' ἧσον ἔχομεν μάλιστα καὶ κάποιαν ἐπαγγελματικὴν συνάφειαν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι μεθαύριον θὰ ἱκανοποιήσετε πλήρως τὸ αἶτημά μας αὐτό.

Β. ΤΑ ΚΡΑΤΙΚΑ
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΩΝ
ΠΡΩΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Ἄλλ' ἐπανερχόμενος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προπαρασκευῆς τῆς ὑποτιμήσεως : Τὸ δεύτερον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνέκυψεν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ στάδιον τῆς προπαρασκευῆς τῆς ὑποτιμήσεως εἶναι ἡ διαχείρισις τῶν κρατικῶν ἀποθεμάτων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης. Μία Κυβέρνησις, ἡ ὁποία προτίθεται νά προβῇ εἰς ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος κατὰ ποῖαν λογικὴν, ὀλίγους μῆνας πρὸ αὐτῆς, καταστρέφει τὸ σύστημα τοῦ δελτίου, τὸ ὁποῖον τῆς ἐπέτρεπε νά εἶναι σχεδὸν κυρία τῆς ἀγορᾶς ; Κατὰ ποῖαν λογικὴν δίδει ἐντολὴν εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑφυπουργὸν τοῦ Ἐμπορίου νά ἐξαφανίσῃ τὰ εἰς χεῖρας τοῦ ἀποθέματα, τονίζουσα μάλιστα, ὅτι ἂν ἠθελε καθυστερήσει καὶ κατὰ 24 ἕστω ὥρας νά τὰ παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἔμπορίου θὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς ἀποτυχόντα ;

Ἄλλ' ἐπειδὴ, ὄλως παραδόξως, ὁ κ. Ὑφυπουργὸς τοῦ Ἐμπορίου μᾶς διεβεβαίωσε πρὸ ὀλίγου ὅτι δὲν διέθεσε ὅλα τὰ ἀποθέματα, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξεποίησε τμῆμα αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀναγκαῖον διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τὸ διάστημα ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἡ Κυβέρνησις, προκύπτει ἀνάγκη καὶ ἀλλῆς ἐξηγήσεως. Μᾶς ἐνέπαιζεν ἡ Κυβέρνησις, ὅταν ἐξήγγειλε καὶ μᾶς διεβεβαίου ὅτι ἐπραγματοποιεῖ τὴν πολιτικὴν τοῦ ἀποπαρεμβατισμοῦ καὶ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἀποθεμάτων τοῦ Ὑφυπουργείου

Ἐμπορίου εἰς τοὺς ἐμπόρους, ἢ τῶρα ὁ κ. Ὑφυπουργὸς διαβεβαιῶν ὅτι δὲν ἠκολούθησε τὸν καταστρεπτικὸν δρόμον τὸν ὁποῖον τοῦ καθώρισεν ὁ προϋ-
στάμενός του Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ :

Εἶμαι ἐπὶ τοῦ ὅλου αὐτοῦ θέματος κατάπληκτος, ὅπως φαντάζομαι
καὶ Ὑμεῖς ὅλοι, ἀδυνατῶν νὰ παρακολουθήσω τὴν λογικὴν καὶ τὴν εἰλικρί-
νειαν τῆς Κυβερνήσεως. Νομίζω ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωμεν καὶ
ἐπ' αὐτοῦ κάποιαν ἐξήγησιν.

Γ' Η ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ Τρίτον σημείον: Τὸ θέμα τοῦ χρυσοῦ.

Γνωρίζετε τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν κατείχε ἡ χρυσὴ λίρα ἐν
τῇ Ἐθνικῇ Οἰκονομίᾳ μέχρι τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1952. Ἦτο ὁ ρυθμιστὴς τῶν
τιμῶν καὶ τὸ μόνον σχεδὸν μέσον ἀποθησαυρισμοῦ καὶ διατηρήσεως τῶν ἐ-
πενδύσεων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, λόγῳ τῆς ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς,
τῆς ὀποτιμῆσεως τοῦ χρυσοῦ εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν καὶ τῆς ἐμφάνισεως τῶν
ἰταλικῶν λιρῶν, ὁ χρυσὸς ἔπαυσε νὰ παίζη πλήρως μὲν τὸν ρυθμιστικὸν ρό-
λον τοῦ ἐπὶ τῶν τιμῶν, κατὰ ἕνα δὲ μεγάλον βαθμὸν τὸν ἕτερον τοῦ μέσου
ἐπενδύσεως τῶν ἀποταμιεύσεων. Ἐκράτουν οἱ Ἕλληνες τὴν δραχμὴν καὶ
δὲν ἔσπευδον νὰ πληρώσουν τὸν καφὲν ἢ τὸ φαγητὸν τῶν δίδοντες «πρῶ-
τα». Ἐὰν εἶχετε σκοπὸν νὰ προβῆτε εἰς τὴν ὀποτίμησιν, πῶς ἦτο δυνατόν
νὰ ἀφίστετε τὴν λίραν εἰς τὰς 180 χιλ. δραχ. καὶ νὰ αὐξήσητε τὴν τιμὴν τῆς
ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ κατὰ 70 %; Δὲν φοβεῖσθε ὅτι εἶναι δυνατόν ἐκ τούτου
ν' ἀνοίξη ἡ παλαιὰ πλῆγη τοῦ ρυθμιστικοῦ τῆς ρόλου ἐπὶ τῶν τιμῶν, καὶ
δὲν φοβεῖσθε ὅτι τὴν ἀποκαθιστᾶτε καὶ πάλιν ὡς τὸ ἀσυναγώγιστον μέσον
διατηρήσεως τῶν ἀξιών, δικαιουῖντες πλήρως τοὺς λιροπλήκτους καὶ λιρο-
λάτρας εἰς τὴν πίσιν των; Δὲν πιστεύω ὅτι ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος
εἶναι δυνατὴ ἡ διατύπωσις κἂν ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως. Εἶναι πιθανὸν ὅμως
ἐπὶ τοῦ πρῶτου νὰ θελήσητε νὰ ἀμφισβητήσητε τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. Ἡ
ἀπότομος ἀξίησις κατὰ 70 % τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν κατόχων χρυ-
σῶν λιρῶν δὲν ἀποτελεῖ, καθ' ἑαυτήν, τεράστιον δυνητικῶς πληθωρικὸν πα-
ράγοντα, ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ κατακλύσῃ τὴν οἰκονομίαν καὶ μαζί μ' αὐτὴν
νὰ παρασύρῃ ὡς ἀθύρματα τοὺς ὑπολογισμοὺς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετε
τὴν ὀποτίμησιν. Νομίζω ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲ κἂν ἀντελήφθη τὴν ὑ-
παρξίν τοιοῦτου προβλήματος, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ Εἰσαγγελέως προέβη εἰς
τὴν δίωξιν ἐφημερίδος, ἢ ὁποία ἀνέγραψεν ὅτι διὰ τῆς ὀποτιμῆσεως ἠδη-
θησαν τὰ κυκλοφοριακὰ μέσα κατὰ ἕνα ποσοστὸν—δὲν ἐνθυμούμαι τὸν
ἀκριβῆ ἀριθμὸν—καὶ ἀνεφέρετο ἀκριβῶς εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἀγοραστικῆς
δυνάμεως τῶν κατόχων τῶν λιρῶν. Ἐταλαιπωρήθην δὲ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ὡς
μάρτυς εἰς δύο δίκας, αἱ ὁποῖαι ἐπηκολούθησαν, διὰ νὰ ἀναπτύξω πρὸ τοῦ
δικαστηρίου στοιχειώδεις οἰκονομικὰς ἀληθείας, χωρὶς, νομίζω, ἐν τέλει, νὰ
πέσω τὸν κατὰ τὰ ἄλλα ἀξιον δικαστὴν, ἔχοντα προφανῶς ὑπὸ τὸ κράτος
τῆς κυβερνητικῆς ἐνεργείας, τὴν ἐντύπωσιν ὅτι διεπράχθη κάτι τὸ κατα-
χθόνιον εἰς βᾶρος τοῦ ἔθνικοῦ νομίσηματος!

Δ' ΤΟ ΠΡΩΨΥΤΕΡΟΝ
ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ
ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Ἄλλ' ἐὰν αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἀνάγονται εἰς τὴν
καθαρῶς τεχνικὴν πλευρὰν τῆς παρασκευῆς τῆς ὀπι-
μῆσεως, ὑπάρχει καὶ ἡ ἑτέρα, ἐξ ἴσου σημαντικὴ, τὴν ὁ-
ποῖαν δὲν πρέπει νὰ παρίδωμεν. Ἡ ὀποτίμησις δὲν εἶναι
ἐγχείρημα γινόμενον ἐν τῷ κενῷ. Ἡ ἀνάγκη αὐτῆς εἶναι συνάρτησις τῶν γε-
νικωτέρων συνθηκῶν τῆς Οἰκονομίας καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς διενεργείας

της καὶ τοῦ βαθμοῦ, μέχρι τοῦ ὁποῖου πρέπει νὰ συντελεσθῇ, προϋποθέτει γνῶσιν τῶν διαθεσίμων ἐν τῇ οικονομίᾳ πόρων, ἰδιαίτατα δὲ τῶν στοιχείων τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν. Ὅταν εἶναι γνωστοὶ οἱ πόροι, τοὺς ὁποίους διαθέτει ἡ οικονομία, τότε καὶ μόνον εἶναι δυνατόν σκεφθῆναι τις μέχρι ποίου σημείου ἐπιτρέπεται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ὑποτίμησιν, ἐὰν θὰ τὴν κάμῃ καθόλου. Ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν ὑποτίμησιν, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τοῦτο, φροντίζει τώρα νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τοῦ ταξιδίου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ πόρους πρὸς κάλυψιν τοῦ ἔλλειμματος τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν! Καὶ ἐὰν ἀποτύχῃ τὸ ταξίδιον τοῦτο τί ὅπλα διαθέτει πλέον διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν δημιουργουμένην κατάστασιν; Βλέπετε ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ὁ φειχισμὸς τοῦ περιφήμου πρὸς Ἀμερικὴν ταξιδίου συνετέλεσεν εἰς τὴν υἱοθέτησιν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἀντιθέτου ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένης κατευθύνσεως εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς.

ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ
ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ

Ἄλλ' ἤδη νομίζω ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πλέον σημαντικοῦ τῆς ὑποτιμήσεως θέματος. Ὑποτίμησις σημαίνει καθορισμὸς νέας τιμῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος. Τὸ σημεῖον δὲ εἰς τὸ ὁποῖον θὰ καθορισθῇ ἡ νέα τιμὴ ἔχει καιρίαν σημασίαν, διότι ἐξ αὐτοῦ θὰ καθορισθοῦν καὶ τὰ ἄμεσα ἀποτελέσματα τῆς ὑποτιμήσεως ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, τῶν τιμαριθμῶν κλπ. Ἀλλὰ καὶ αἱ δυνατότητες ἀσκήσεως τῆς ἐνδεδειγμένης πολιτικῆς, ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ πλήρης αὐτῆς ἐκμετάλλευσίς καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Διὰ τῆς ὑποτιμήσεως προσφέρομεν εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς ἀγοραστὰς τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰς ὑπηρεσίας μας εἰς μικροτέραν εἰς συνάλλαγμα τιμὴν, διὰ νὰ τοὺς πείσωμεν νὰ ἀγοράσουν μεγαλύτερας ποσότητας καὶ νὰ ἀποκτήσωμεν οὕτω μεγαλύτερα συνολικῶς ποσὰ συναλλάγματος. Ἀντιστρόφως καθιστῶμεν ἀκριβώτερα εἰς δραχμάς τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορεύματα καὶ ὑπηρεσίας ἵνα μειωθοῦν αἱ εἰσαγόμεναι ποσότητες καὶ ἔχωμεν μικροτέρας ἐκ τούτων πληρωμὰς εἰς συνάλλαγμα.

Ἄλλ' ἡ μείωσις τῆς εἰς συνάλλαγμα τιμῆς τῶν προϊόντων μας διὰ νὰ ἀποδώσῃ μεγαλύτερας εἰσπράξεις εἰς συνάλλαγμα πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ ἀπὸ μεγαλύτεραν ἢ ἀνάλογον ἀύξησιν τῆς προσφορᾶς των. Ἄν ἡ παραγωγή των εἶναι ἀνελαστική, ὡς συμβαίνει διὰ τὰ γεωργικὰ προϊόντα, ὅπάρχει ὁ κίνδυνος ἡ μείωσις τῶν τιμῶν νὰ ἀπολήξῃ εἰς μείωσιν τῶν συνολικῶν συναλλαγματικῶν προσόδων. Καὶ ἡ Ἑλλάς, ὅπως δὲν θὰ ἀγνοῇ οὔτε ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ, εἶναι χώρα γεωργική, τῆς ὁποίας τὸ μέγιστον τῶν ἐξαγωγῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ γεωργικὰ προϊόντα. Ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ἄλλος παράγων καθορίζων τὰ περιθώρια, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἡ ὑποτίμησις, χωρὶς νὰ ἀποβῇ ἐπιζημία διὰ τὴν οικονομίαν. Ἐὰν τὰ ἐξαγώγιμα προϊόντα εἶναι ἀντικείμενον γενικῆς ζητήσεως τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς, τότε αἱ ἀγοραστὰν των δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιβάλλου μεγάλην συμπίεσιν τῶν τιμῶν. Ἐὰν ὁμως οἱ ἀγοραστὰν εἶναι εἰς ἡ ἄλλοι τὸν ἀριθμὸν, τότε οἱ οὗτοι δύναται νὰ ἐκμεταλλευσθοῦν, ὅπερ αὐτῶν, τὴν ἀύξησιν τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν, ἐπιβάλλοντες ἀδικαιολογήτως, χαμηλὰς τιμὰς εἰς συνάλλαγμα. Καὶ ἡ Ἑλλάς, ἀτυχῶς, ἔχει ἐξαγώγιμα προϊόντα κυρίως τῆς δευτέρας αὐτῆς κατηγορίας. Διὰ τὴν σταφίδα μόνος ἀγοραστῆς εἶναι τὸ Ἄγγλικόν δημόσιον. Διὰ τὸν καπνὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγοραστῶν εἶναι λίαν περιορισμένος. Βεβαίως θὰ ἦτο παράλογον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ Ἄγγλοι θὰ

κατελαμβάνοντο αίφνιδίως από τιοιαύτην κρίσιν συνειδησεως ὥστε ὄλως φι-
λανθρώπως νά ἀπομακρύνουν ἀπό τήν σκέψιν των τήν ἰδέαν νά ἐπωφεληθοῦν
τῆς παρουσιαζομένης εὐκαιρίας διά νά ἀγοράσουν εὐθηνότερον τήν σταφίδα
μας. Αἱ τιμαί τοῦ καπνοῦ, ἐξ ἄλλου, πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως ἐκυμαίνοντο πέ-
ριξ τοῦ 1,10 δολλ., ἡ δὲ προοπτικὴ ἦτο ὅτι θά ἀνήρχοντο ἀσφαλῶς εἰς 1,35
δολλ. Μετὰ τὴν ἐξαγγελίαν τῆς ὑποτιμήσεως, ὡς ἦτο φυσικόν, κατήλθον
ἀντιθέτως κατὰ 10 ἕως 15 %.

Φοβοῦμαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις καθορίζουσα τὸ ὕψος τῆς ὑποτιμήσεως τῆς
δραχμῆς—τῆς νέας τιμῆς τοῦ συναλλάγματος—εὐρίσκετο ἐν πλήρη ἀγνοίᾳ
τῶν στοιχειῶδων αὐτῶν οικονομικῶν ἀρχῶν.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΘΟΡΙ-
ΣΜΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ
ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ

Ἄλλ' ἐρωτᾶται ποῖα εἶναι τὰ κριτήρια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν
ὁποίων δέον νά καθορισθῇ ἡ νέα ἰσοτιμία;
Ἐν πρώτοις ὑπάρχει ἡ τιμὴ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς τοῦ
ξένου συναλλάγματος. Ἄλλ' αὕτη εἰς τὴν περίπτωσιν
μας δὲν ἦτο δυνατόν νά ληθῆθῇ ὅπ' ὄψιν, ὡς ὁμολογουμένως λίαν χαμηλὴ—
τιμὴ δολλαρίου 16,500 δρχ.—λόγω τῶν γνωστῶν αἰτίων, τῆς ἀντιπληθωρικῆς
πολιτικῆς, τῶν δυσκολιῶν περὶ τὴν ἐξαγωγήν καὶ χρησιμοποίησιν τοῦ κτλ.

Ἐτερον κριτήριον πολὺ σημαντικώτερον. παρέχει αὐτὴ αὕτη ἡ ντέ φά-
κτο ὑποτίμησις, ἡ διαπιστουμένη διὰ τοῦ συστήματος πριμοδοτήσεων καὶ
εἰσφορῶν, ὡς τοῦτο διεμορφώθη κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον. Ὑπὸ τὸ σύ-
στημα αὐτὸ μὲ μέγιστον ποσοστὸν πριμοδοτήσεως 40%—ἐκτὸς δύο προϊόν-
των, τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰδικὴν ὄλως θέσιν, αἱ ἐπιτραπέζιοι σταφυλαὶ καὶ τὰ
ἐσπεριδοειδῆ, ἦτοι μὲ τιμὴν δολλ. 21.000 δρχ., ἀπασαὶ αἱ ἐξαγωγαὶ μᾶς συνε-
τελοῦντο ἱκανοποιητικῶς. Ἀξέησις, ἐπομένως, τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος
κατὰ 40%, θά ἐξησφάλιζε δι' ὅλας τὰς ἐξαγωγὰς, αἵτινες ἐπριμοδοτοῦντο
μὲ μικρότερα ποσοστά, ἢ καὶ καθόλου, τὴν δυνατότητα πλήρους καὶ εὐχε-
ροῦς πραγματοποιήσεως των.

Δύναται ὁμως νά χρησιμοποιηθῇ καὶ ἄλλο κριτήριον: ἡ ἐκ τῆς συγ-
κρίσεως ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τιμαρίθμων προκύπτουσα ἰσοτιμία τῶν
ἀγοραστικῶν δυνάμεων. Ἐπὶ τῇ βάσει τοιοῦτων ὑπολογισμῶν ἡ τιμὴ τοῦ
δολλαρίου θά ἔπρεπε νά εἶχε καθορισθῇ εἰς 21 ἕως 22.500 χιλ. δρχ., ἢ, ἐάν
λάβωμεν τὴν ὄλως ἀκράϊαν περίπτωσιν ἐφ' ἧς στηρίζεται ὁ καθηγητὴς κ
Βαρβαρέσος, 25.000 δρχ.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ
ΕΦ' ὍΝ ΕἰΣΤΡΗΧΘΗ Ἡ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ

Ἄλλα κριτήρια δὲν ὑπάρχουν, καθόσον τοῦλάχιστον,
γνωρίζομεν ἡμεῖς. Ποῦ ἐπομένως ἐστηρίχθη ἡ Κυβέρνησις
διὰν ὠρίσει τὴν τιμὴν τῶν 30.000 δρχ.; Εἶναι δικαίωμα
καὶ ἡμῶν τῶν μὴ μετεχόντων τῶν μυστηρίων τῆς σο-
φίας τῆς οικονομικῆς τῆς σκέψεως νά διαφωτισθῶμεν ἐπὶ τούτου. Καὶ νο-
μίζω ὅτι καὶ αὕτη ἔχει ὑποχρέωσιν νά μᾶς δώσῃ μίαν σαφῆ καὶ πειστικὴν
ἐξήγησιν.

Ἄλλ' ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ καὶ ἄλλων
Κυβερνητικῶν δηλώσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπηκολούθησαν, δυνάμεθα νά συναγάγω-
μεν ὠρισμένα συμπεράσματα ἐπὶ τούτου. Καὶ πρώτον δυνάμεθα νά συναγά-
γωμεν ὅτι ἐνήργησεν οὕτως ἡ Κυβέρνησις, διότι πιστεύει ὅτι, ὅσον εὐθηνότερα
καθορισθῇ ἡ τιμὴ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, τόσον περισσότερο αὐξάνουν αἱ συ-
νολικά εἰς συνάλλαγμα εἰσπράξεις ἀπὸ τὰς ἐξαγωγὰς προϊόντων καὶ ὀηρε-

σιών, τὸν τουρισμὸν κτλ. καὶ ἐπιτυγχάνεται δηλαδὴ ἡ ἐξισορρόπησις τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἦδη ἀπέδειξα πόσον ἀφελὴς εἶναι ἡ σκέψις αὕτη. Ἄλλὰ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀντελήθῃ τὸ μέγεθος τῆς πλάνης της, ὅταν μετὰ τὴν ὑποτίμησιν ἐσκέφθῃ νὰ καταρτίσῃ τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς χώρας καὶ ἐπομένως καὶ τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, διὰ νὰ τὰ χρησιμοποίησιν εἰς τὰς συνομιλίαις τῆς Οὐάσιγκτῶνος διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς Ἐξωτερικῆς Βοηθείας. Τὸ προκύπτει μετὰ τὴν ὑποτίμησιν ἔλλειμμα κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους—καὶ παρακαλῶ νὰ κρατήσετε τὴν θυμηδίαν σας διότι πρόκειται περὶ σοβαρῶν πραγμάτων—εἶναι μεγαλύτερον τοῦ πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως! Ἄλλὰ καὶ τὸ κονδύλιον αὐτῶν τούτων τῶν ἐξαγωγῶν, ἐμφανίζεται, μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὴν ὑποτίμησιν, μικρότερον!

Πράγματι ἐνῶ ὑπελογίσθη ὅτι κατὰ τὸ 1952—1953 αἱ ἐξαγωγαὶ θὰ ἀνήρχοντο εἰς 120.000.000 δολλ. διὰ τὸ ἔτος 1953—1954—τὸ ἔτος τοῦ «ξεπουλήματος»—αὗται ὑπολογίζονται μόνον εἰς 115 ἑκατομμ. δολλάρια! Ἄς μὴ μοῦ ἀντιταχθῇ ὅτι εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοὺς δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ μεγαλύτερα σημασία, διότι ἀποβλέπουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ νὰ ξεγελάσουν τοὺς «κουτοαμερικανούς»... Ὅτι τὸ ἰσοζύγιον τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Οὐάσιγκτων ἀποτελεῖ μίαν ἄλλην ρωμαλεῖαν ἐκδήλωσιν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς προώθησιν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων! Διότι, ὅσον καὶ ἂν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ θαυμάζωμεν τὴν χιουμοριστικὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἶναι δυνατόν ὁ θαυμασμὸς μας αὐτὸς νὰ ὑπερβῇ ὀρισμένα ὅρια!

Διὰ τοῦτο, παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῶν ἀριθμῶν τοὺς ὁποίους ἀνέφερα εἶναι ἀναμφισβήτητος, θὰ ἤμην ἐξαιρετικῶς εὐτυχής, ἔάν τὴν Δευτέραν ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ μᾶς διεβεβαίωσεν περὶ τοῦ ἀντιθέτου. Σᾶς βεβαίω ὅτι θὰ ἀνέπνεον καὶ ὡς ἄπλοος Ἕλλην, κηδόμενος τῆς ἀξιοπρεπειᾶς τῆς χώρας του.

ΤΑ ΔΗΘΕΝ ΜΕΓΑΛΥ-
ΤΕΡΑ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ

Ὡς δεύτερος λόγος τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀπιθάνου τιμῆς τῶν 30 χιλ. δρχ. φέρεται ὅτι εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεώς νὰ ἐξασφαλισθοῦν μεγαλύτερα περιθώρια διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν καὶ ἐπομένως διὰ τὴν διατήρησιν τῆς συναγωνιστικῆς ἱκανότητος τῆς χώρας. Βεβαίως ὁ κ. Ὑπουργὸς τοῦ Συντονισμοῦ μᾶς διεβεβαίωσεν εἰς τὸν Λόγον του ὅτι αἱ ἐσωτερικαὶ τιμαὶ δὲν θὰ μεταβληθοῦν καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ προκύπῃ ἀνάγκη ἐξασφαλίσεως μεγαλύτερων περιθωρίων πρὸς ἐξουδετέρωσιν μιᾶς αὐξήσεως τιμῶν, ἡ ὁποία δὲν θὰ γίνῃ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἤδη ὑπεγράμμισα ὅτι ὁ λόγος ἐκεῖνος ἦτο ἐκδήλωσις τῆς ἰδιοτύπου χιουμοριστικῆς διαθέσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιμείνω ἐπὶ τῆς οὕτω ἐμφανιζομένης ἀντιφάσεως.

Ὑποστηρίζεται πάντως ὅτι διὰ τῆς τιμῆς τῶν 30 χιλ. δρχ. δημιουργοῦνται μεγαλύτερα περιθώρια διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν τιμῶν καὶ ἐπομένως μεγαλύτερα τοιαῦτα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς συναγωνιστικῆς ἱκανότητος τῆς χώρας, ἰδίως εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξαγωγῶν. Θὰ ἤμην εὐτυχής ἔάν ἤκουον τὴν ἐπιχειρηματολογίαν ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ ἀποψις αὕτη. Διότι ἐγὼ καταλήγω, μὲ τὴν μικρὰν γνώσιν τὴν ὁποίαν διαθέτω τῶν οικονομικῶν ἐννοιῶν ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἀριθμητικῆς, εἰς τὸ ἀντίθετον συμπέρασμα.

Ἐάν ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου καθωρίζετο εἰς τὰς 22.500 ἢ ἔστω εἰς τὰς

25.000 δρχ., ποία θά ἦτο ἡ ἐκ ταύτης ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ ; Αἱ τιμαὶ τῶν εἰσαγομένων προϊόντων, ἐκτὸς τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπλήρωνον εἰσφοράς, θά διατηροῦντο εἰς τὰ αὐτὰ περίπου ἐπίπεδα. Τὸ ἴδιον θά συνέβαινε καὶ διὰ τὰ ἐξαγωγικά προϊόντα, ἡ μόνη ἀξίησις τῶν ὁποίων θά ἐπραγματοποιεῖτο ἐκ τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῆς νέας τιμῆς τοῦ συναλλάγματος καὶ τῆς παλαιότερας σὺν τῇ πριμοδοτήσῃ. Ὁ γενικὸς τιμάρθμος ἐπομένως θά ὑφίστατο μίαν μεταβολὴν πρὸς τὰ ἄνω περιορισμένης ἐντελῶς ἐκτάσεως καὶ μὴ δημιουργούσης σοβαρᾶς περιπλοκάς. Ἀντιθέτως, μὲ τὴν τιμὴν τῶν 30 χιλ. δρχ., ὄχι μόνον ἡ ἐκ τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ εἶναι σημαντικὴ—ἴδε καὶ ἀνάγκην ἐπιβολῆς παρακρατήματος τοῦ ἐλαίου, τῆς ὀρυζῆς κτλ.—ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῶν εἰσαγομένων θά εἶναι σαφῆς καὶ ἔντονος.

ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ
ΤΙΜΩΝ ΤΟΥ ΣΙΤΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΤΟΥ

Ἄλλὰ πέραν αὐτῶν δημιουργεῖται κατάστασις ἐντελῶς νέα διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ κόστους καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγομένων καὶ καταναλισκομένων ἀγαθῶν, ἧτις θά ἔχη ἀμέσους καὶ βαρυσημένους συνεπείας οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ χονδρικῆς πωλήσεως ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦτου τοῦ τιμαριθμοῦ κόστους ζωῆς. Ἄς προσπαθήσωμεν νὰ ἴδωμεν τί γίνεται ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ σίτου. Καὶ δὲν χρειάζεται νὰ ἐπεκταθῶμεν πέραν τῆς περιπτώσεως αὐτῆς διὰ νὰ συναγάγωμεν τὰ ἐκ τῆς ὡς ἄνω κατευθύνσεως ἀποτελέσματα.

Διὰ πρώτην φοράν, ἀπὸ τῆς συστάσεως ἰσως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἡ τιμὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ σίτου ἀποβαίνει μεγαλυτέρα τῆς ἰσχυροῦσης τιμῆς διὰ τὸν ἐσωτερικόν. Ὁ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ σίτος στοιχίζει σήμερον εἰς Πειραιᾶ περὶ τὰς 4 χιλ. δρχ. κατ' ὄκταν μὲ τοὺς δασμοὺς δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἐξοδα, ἐκτελωνισμοῦ κτλ. περὶ τὰς 4.400 δρχ., τοῦτο δὲ μὲ τὴν πρό μηνῶν συναφθεῖσαν προσωρινὴν διεθνῆ συμφωνίαν ἐπὶ τοῦ σίτου, τὴν ὅποιαν αἱ Η.Π.Α. δὲν θεωροῦν ἱκανοποιητικὴν, ἀπαιτοῦσαι ὅπως ἀντὶ τῶν 2,05 δολλ. καθορισθῇ τιμὴ 2,5 δολλ. τὸ μπουσελ.

Ἐρωτῶ ποία τιμὴ θά δοθῇ διὰ τὸν ἐσωτερικόν σίτον ; Μοιραίως, εἴτε τὸ θέλει ἡ Κυβέρνησις εἴτε ὄχι, ἡ τιμὴ αὐτῆ, ἐάν δὲν ὑπερβῇ τὴν διεθνῆ τιμὴν, δὲν πρέπει νὰ ἀφίσταται πολὺ ταύτης. Ἀντιλαμβάνεται ἡ Κυβέρνησις τί σημαίνει τοῦτο διὰ τὸν τιμάρθμον καὶ τὴν κυκλοφορίαν, διὰ νὰ ἀρκεσθῶ μόνον εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο παράγοντας ;

Ισφ. Βενιζέλος. Ποία εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις μὲ τὴν τιμὴν αὐτὴν ;

Ι. Ζιγδης. Θά σᾶς τὸ ἐξηγήσω ἀμέσως. Ἦκουσα ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται νὰ καθορίσῃ τιμὴν 3.500 δρχ.—διότι περὶ μικροτέρας δὲν εἶναι φυσικὰ δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος. Ἐκαμα τοὺς ὑπολογισμοὺς, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν τιμὴν αὐτὴν διὰ τὸν ἐσωτερικόν καὶ τὴν τιμὴν τῶν 4.400 δρχ. διὰ τὸν ἐξωτερικόν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ πυτιρούχου ἀρτου ἀντὶ τῶν 3.000 δρχ. θά πρέπει νὰ καθορισθῇ εἰς τὰς 4.800 δρχ. τοῦ δὲ λευκοῦ 5.650 ἀντὶ τῆς σημερινῆς τῶν 4.300. Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς, πρὸ τῆς οὕτω διαμορφουμένης καταστάσεως, ποία θά εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς ὅσον ἀφορᾶ τὴν τιμὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ σίτου καὶ ποία ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἀρτου ; Θά προβῇ εἰς συγκέντρωσιν σίτου καὶ εἰς ἐπιδότησιν τοῦ ἀρτου ὥστε καὶ οἱ ἀγρόται νὰ ἀπολαύσουν τῶν ἀνωτέρω τιμῶν καὶ ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς νὰ μὴ ἐπαναστατήσῃ πρὸ μιᾶς

τόσον σημαντικής αύξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἀρτου καὶ ἐντεῦθεν τοῦ ὀτιμάριθμου κόστους ζωῆς ; Καὶ ποῖα εἶναι τὰ περιθώρια τὰ δημοσιονομικὰ καὶ ποῖαι αἱ δυνατότητες καὶ αἱ συνέπειαι ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ ὄγκου τῶν πιστώσεων ; Νὰ ἀπαντήσῃ ἡ Κυβέρνησις μὲ συγκεκριμένα στοιχεῖα διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς νὰ κρίνῃ ἐάν αἱ ἀπὸ ραδιοφώνου καὶ δι' ἄλλων μέσων ἐξαγγελίαι τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἀποσκοποῦν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτῆς νὰ τὸν τρέφῃ μὲ ψευδαισθήσεις. Δὲν ἀπαίτῳ ἀπάντησιν ἀμέσως, διότι ἴσως δὲν εἴσθε προητοιασμένοι. Ἀλλὰ μεθαύριον θὰ πρέπῃ αἱ ἀπαντήσεις νὰ εἶναι σαφεῖς καὶ κατηγορηματικαί. Φοβοῦμαι ὅτι ἐσπεύρατε ἀνέμους καὶ θὰ θερίσητε θυέλλας. Ἀλλ' ἐτοιμασθῆτε νὰ τὰς ἀντιμετωπίσητε. Προσθέσατε δὲ εἰς τὴν ἐκ τῆς προηγουμένης ἀναλύσεως προκύπτουσαν ἀναπόφευκτον ὕψωσιν τοῦ τιμαρίθμου, τὴν ἐκ τῆς αύξήσεως τῆς ἀγοραστῆς δυνάμεως τῶν κατόχων χρυσῶν λιρῶν πίσειν καὶ ἐλάτε νὰ μᾶς πείσητε ὅτι πράγματι μὲ τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τοῦ δολλαρίου εἰς τὰς 30000 δρχ. ἐξηφαλίσατε μεγαλύτερα περιθώρια συναγωνιστικῆς ἱκανότητος διὰ τὴν χώραν !

ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἀλλ' ἡ ὑποτίμησις, ὡς ἤδη ἀνέπτυξα, ἀπεσκόπει νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ ἀκράτου ἀντιπληθωρισμοῦ, ἵνα ἀνακουφισθῇ ἡ οἰκονομία διὰ τῆς ἐνασκήσεως μιᾶς ἐλευθεριωτέρας χρηματοδοτήσεως τῆς παραγωγῆς. Ἀλλὰ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας συνθήκας ποῖα χαλάρωσις ἐπιτρέπεται πλέον ; Φοβοῦμαι ὅτι τὰ ἐξαλλα μέτρα τῶν μεγαλύτερων ἔτι περιορισμῶν τῶν πιστώσεων εἰς τὰ ὁποῖα κατεφύγετε τὴν ἐπομένῃ τῆς ὑποτιμήσεως διὰ νὰ ἐξουδετερώσητε τὰς ἀμέσους συνέπειας τῆς, ἀντὶ νὰ εἶναι μεταβατικῆς φύσεως, θὰ ἀποτελέσουν μόνιμον ἀνάγκην. Μὲ τὴν ὑπερβολικὴν ὑποτίμησιν ἀντὶ νὰ μειώσητε, ἐπετεῖνατε τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως τοῦλάχιστον τῆς μέχρι σήμερον ἀκολουθηθείσης ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Ἀλλ' ὅτε ἀπὸ δημοσιονομικοῦς λόγους δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ὑπέρμετρος αὐτῆ ὑποτίμησις. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, ἡ ὁποία συνοδεύει τὸ Νομοσχέδιον περὶ ὑποτιμήσεως, ὑπολογίζει τὴν ἐκ ταύτης καθαρὰν ὀφέλειαν διὰ τὸν προϋπολογισμὸν εἰς 360 περίπου δισεκ. δρχ., ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς ἀκριβείας τῶν ὑπολογισμῶν αὐτῶν, εἶναι, κατὰ τὸ πλεῖστον, ὀφέλεια ἐφ' ἀπαξ παρουσιαζομένη, ἥτις δὲν θὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὰς ἐπομένας χρήσεις.

Ἐάν φανῆτε συνεπεῖς μὲ τὴν ὑπόσχεσίν σας πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ αὐξήσητε τοὺς μισθοὺς αὐτῶν κατὰ 15—20 % θὰ σὰς χρειαθοῦν,—διότι δὲν πιστεύω ὅτι πράγματι σκέπτεσθε νὰ καλύψετε τὴν τοιαύτην δαπάνην δι' ἀπολύσεως 15—20 χιλ. ὑπαλλήλων—500—600 δισεκ. δραχμῶν. Ἐπομένως ἡ ὅλη ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ὀφέλεια πλέον ἢ ἐξουδετεροῦται ἐκ μόνου τοῦ παράγοντος αὐτοῦ. Ἀλλὰ εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ἱκανοποιητικὴ μία τοιαύτη αὐξήσις τῶν μισθῶν, ὅταν θὰ ἐκδηλωθοῦν αἱ ἐκ τοῦ καθορισμοῦ τῆς νέας τιμῆς τῶν 30 χιλ. δρχ. ἀμείλικτοι συνέπειαι ἐπὶ τοῦ τιμαρίθμου ; Τί γίνεται τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸ τῆς ἀνάγκης τῆς νέας αὐτῆς αύξήσεως ;

Δὲν θὰ ἔπρεπε ἐξ ἄλλου νὰ παραλείψω ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου διὰ τὴν ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ὀφέλειαν τοῦ προϋπολογι-

σμού στηρίζεται επί της υποθέσεως ότι αι τιμαί θά διατηρηθούν εις τά πρό ταύτης επίπεδα. Όταν ή προϋπόθεσις αυτή εκ τών πραγμάτων ανατραπή, τότε τί άπομένει από την ώφέλειαν αυτήν και τί γίνεται τό ίσοζύγιον του προϋπολογισμού διά τό πρώτον έστω έτος :

ΑΛΛΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑΙ
ΠΑΡΑΙΣΘΗΣΕΙΣ

Εις τό σημείον αυτό είναι σκόπιμον νά έπιληφθώμεν ώρισμένων άλλων χαρακτηριστικών παραισθήσεων της Κυβερνήσεως. Έξηγγέλθη από του ραδιοφώνου και έπαναλαμβάνεται εκτοτε ότι δια της υποτιμήσεως έπανεγκαθιδρύεται τό καθεστώς της πλήρους ελευθερίας εις τό έξωτερικόν έμπόριον ώς επίσης ότι παραμερίζεται όλοσχερώς ή ανάγκη προσφυγής εις περισσοτέρας τιμάς συναλλάγματος. Άξίζει επί του προκειμένου νά σταματήσωμεν έπ' όλίγον.

Διεφημίση από την Κυβέρνησιν ότι ή άπόλυτος ελευθερία τών εισαγωγών πρόκειται, εκτός τών άλλων, νά έπιφέρη και την έξυγιάνσιν της έσωτερικής παραγωγής από τό βάρος κλάδων άναπτυχθέντων λόγω ύπερβολικής προστασίας. Ήτο τόση ή πεποίθησις της Κυβερνήσεως επί του σημείου αυτού ώστε ό κ. Υπουργός τών Οικονομικών νά προβή την έπομένην της υποτιμήσεως εις έπισήμους δηλώσεις, συμφώνως πρός τας όποιάς τό δασμολόγιον θά έμενεν άμετάβλητον εις τό παλαιόν του ύψος, δια νά έλθη μετά 20 ήμέρας ό ίδιος Υπουργός εις την Έπιτροπήν Έξουσιοδοτήσεως, όπου έν τη άπουσία της όλομελείας του Σώματος ρυθμίζονται τά «έξαιρετικώς έπίγοντα» θέματα, και νά ζητήση την άμεσον έπιψήφισιν της αύξήσεως του δασμολογίου. Διατί; διότι άντιληφθεις τας συνεπείας του έπερχομένου κατακλυσμού εκ τών εισαγωγών επί του μεγαλύτερου τμήματος της έθνικής παραγωγής, έσπέυσε νά αντιδράση κατά τόν εύκολώτερον παρουσιαζόμενον εις αυτόν τρόπον. Κατέχεται πράγματι ή Κυβέρνησις υπό τοιούτων ψευδαισθήσεων, όσον άφορᾷ την φύσιν της έθνικής μας οικονομίας, ώστε νά νομίξη ότι τό καθεστώς τών ποσοτικών περιορισμών ήτο προϊόν της κακίας τών προηγουμένων Κυβερνήσεων και ότι ή έπιστροφή εις τόν φιλελευθερισμόν άποτελεί άπλην συνέπειαν της ίδικής της άρετής;

Ή πλήρης έγκατάλειψις του συστήματος τών ποσοτικών περιορισμών φοβούμαι ότι θά άποβή μοιραία δια την Έθνικήν Οικονομίαν, και πρό του κινδύνου αυτού είμαι βέβαιος ότι συντόμως ή άδήριτος τών πραγμάτων ανάγκη θά έπιβάλλη την άνατροπήν της. Σᾶς αναφέρω έν και μόνον παράδειγμα: τό της άλιείας. Έάν πράγματι εφαρμοσθῆ τό καθεστώς τών ελευθέρων εισαγωγών εκ μόνης της Τουρκίας, ό κλάδος ούτος της παραγωγής θά ύποστῆ πλήρη και άπότομον κατάρρευσιν.

Ή Έλληνική Οικονομία είναι οικονομία ανάγκης. Έάν άνεπτυχθησαν ώρισμένοι κλάδοι, οι όποίοι δέν δικαιολογούνται από αυστηρώς οικονομικής άπόψεως, τοϋτο έχει την βασικήν του δικαιολογίαν, εις την ανάγκην διατηρήσεως του Έλλ. Κράτους ως άνεξαρτήτου όντότητος. Άλλοίμονον εάν άφίσωμεν άπροστάτευτον την έλληνικήν παραγωγήν από τά ντάμπινγκ και από όλα τά άλλα τεχνάσματα του διεθνούς έμπορίου, έν όνόματι της κενής κομπορημοσύνης, ότι εφαρμόζεται επί τών ήμερών σας ρεαλιστικός οικονομικός φιλελευθερισμός!! Έσκέφθη έξ άλλου ή Κυβέρνησις ποίαν μορφήν θά προσλάβουν αι εισαγωγαί, κατόπιν της άποτόμου αύξήσεως της τιμής τών ειδών πρώτης ανάγκης και της ταυτοχρόνου μειώσεως της τιμής τών ειδών πολυτελείας; Έχει τόσην περίσσειαν συναλλαγματικών πόρων, ώστε

νά μή φοβῆται τὴν διασπάθειν αὐτῶν, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς εἰσαγωγῆς εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, δι' ἀγαθὰ πολυτελείας :

Ἄλλὰ καὶ διὰ τὴν ἄλλην ψευδαίσθησιν τῆς ἐνιαίας τιμῆς τοῦ συναλλάγματος. Εἰς τὸ σχέδιον Βαρβαρέσου—δολλάριον 25.000 δρχ.—προεβλέπετο ὅπως, ἐπὶ τριετίαν τοῦλάχιστον, τὰ ἀνευ εἰσφορῶν εἰδη πρώτης ἀνάγκης θὰ εἰσῆγοντο μὲ τιμὴν δολλάριου 15.000 δρχ. Ὑμεῖς ὁμως καθωρίσατε τιμὴν δολλάριου 30.000 καὶ ἀπερρίψατε τὴν συμπληρωματικὴν πρότασιν Βαρβαρέσου, διότι αὐτὴ εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἔννοίαν τῆς ἐνιαίας τιμῆς συναλλάγματος καὶ μυρίζει παρεμβατισμόν. Οὐχ ἤττον, διὰ νὰ ἀποφύγητε τὰς μοιραίας συνεπειάς ἐπὶ τοῦ τιμαριθμοῦ, προέβητε ἤδη εἰς τὴν συγκεκαλυμμένην ἐφαρμογὴν διαφορικῶν τιμῶν συναλλάγματος—παρακρατήματα κατὰ τὰς ἐξαγωγάς, ἐπιδοτήσεις εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης—διὰ τῶν ὁποίων νομίζετε ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποφύγητε τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀνεδαφικοῦ τῶν πεποιθήσεών σας !

ΤΟ ΑΛΛΟΓΡΟΣΑΛΛΟΝ
ΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΤΙ-
ΜΗΣΙΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἄλλὰ ἄς ἐξετάσωμεν λεπτομερέστερόν πως, τὴν μετὰ τὴν ὑποτίμησιν, ὑπὸ τὸ κράτος τοιοῦτων παραισθήσεων, ἀκολουθηθεῖσαν πολιτικὴν.

Ἀνηλώθη ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου ἡ Κυβέρνησις νὰ συγκρατήσῃ τὸν τιμὰριθμον εἰς τὰ πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως ὕψη, θριαμβολογοῦσα δὲ μᾶς διαβεβαιοῖ σήμερον, ὅπως δὲν ἔπαυσεν καθ' ἡμέραν, νὰ τὸ διακηρύσσει ὁ φιλικὸς τῆς τύπος, ὅτι οἱ ἐπίσημοι τιμὰριθμοὶ δὲν ἐσημείωσαν ἀξίαν λόγου ἀνοδοῦ. Θέλει πράγματι ἡ Κυβέρνησις σοβαρὰν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος; Καὶ ἐρωτῶ τὴν Κυβέρνησιν: Προβαίνουσα εἰς τὴν ὑποτίμησιν ἐπεθύμει νὰ διατηρηθῇ πράγματι εἰς τὸ ἴδιον ὕψος ὁ τιμὰριθμος; Τότε πῶς διαβεβαιοῖ τὸν γεωργὸν ὅτι θὰ πάρῃ μεγαλυτέρας τιμὰς διὰ τὸ σιτάρι του, τὸν ριζοπαραγωγὸν διὰ τὸ ρύζι του, τὸν βαμβακοπαραγωγὸν διὰ τὸ βαμβάκι του κ.ο.κ.; Προέβητε εἰς τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ ἐδιπλασιάσατε τὴν τιμὴν τοῦ δολλάριου διὰ νὰ μείνουν αἱ τιμαί, ὅπου ἦσαν προηγουμένως; Φαίνεται ὁμως ὅτι τὴν στοιχειώδη αὐτὴν ἀντινομίαν δὲν ἀντελήθη ἡ Κυβέρνησις καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐπομένην τῆς ὑποτιμήσεως, πρὸ τῶν μοιραίων συνεπειῶν τῆς ἐνεργείας τῆς, καταλαμβάνεται ἀπὸ δέος καὶ τρέπεται ἀτάκτως εἰς τὴν λήψιν μέτρων, τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἄλλο σημαίνουν εἰμὴ τὴν ἀναστολὴν τῆς ὑποτιμήσεως. Διότι εἰς τί ἄλλο ἀποβλέπουν τὰ μέτρα εἰς τὰ ὁποῖα ἠναγκάσθη νὰ προσφύγῃ εἰδικώτερον ὃ κ. Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου; Προσέφυγεν ἡ Κυβέρνησις, ἡ κατεχόμενη ἀπὸ τοσαύτην ἱερὰν ἀγανάκτησιν ἐναντίον πάσης ἰδέας παρεμβατισμοῦ εἰς τὸν χωροφύλακα καὶ τὰς μεθόδους τοῦ Κράτους μπακάλη, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἔτι αὐστηροτέραν ἐφαρμογὴν τῶν περιορισμῶν τῶν πιστώσεων, διὰ νὰ συγκρατήσῃ ἐπὶ 20—30 ἡμέρας τὰς τιμὰς λιανικῆς πωλήσεως εἰς τὰ πρὸ τῆς ὑποτιμήσεως ἐπίπεδα. Ἐάν πράγματι ἐκάματε τὴν ὑποτίμησιν διὰ νὰ μείνουν αἱ τιμαί εἰς τὰ ἴδια ἐπίπεδα, τότε πράγματι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀξία ἐνὸς διπλώματος εὐρεσιτεχνίας, διὰ τὴν οἰκονομικὴν τῆς ἰδιοφυίαν. Ἐάν ὁμως ἐκάματε τὴν ὑποτίμησιν, ὅπως λέγει ἡ στοιχειώδης λογικὴ, διὰ νὰ μεταβάλητε καὶ τὴν διάρθρωσιν καὶ τὸ ὕψος τοῦ τιμαριθμοῦ, τότε διατί δὲν ἀφίνετε τὰς τιμὰς νὰ ἐξελιχθοῦν, σὺν τῷ χρόνῳ, πρὸς τὰ φυσιολογικὰ τῶν ἐπίπεδα καὶ ἐξημιουργήσατε αὐτὸν τὸν κυκεῶνα τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων μέτρων, τὰ ὁποῖα περιήγαγον εἰς σύγχυσιν καὶ ἀγωνίαν τὸν ἐμπορικὸν καὶ παραγωγικὸν κόσμον τῆς

Χώρας; Τί θέλετε δὲ νὰ μᾶς ἀποδείξητε προσκομίζοντες τοὺς τιμαρίθμους, τοὺς ὁποίους κατεθέσατε χθές; Ὅτι πράγματι ἀκολουθεῖτε αὐτὴν τὴν ἄλλοπρόσαλλον πολιτικὴν; Οὐδέποτε σὰς τὸ ἠρνήθημεν.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ἡ λειτουργία τῶν οἰκονομικῶν νόμων δύναται ἐπὶ τὴ διάστημα νὰ ἀνασταλῆ ἢ νὰ διαστραφῆ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἰσχύσῃ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. Καὶ γρήγορα θὰ ἀποδειχθῆ πόσον ματαία καὶ ἀνεδαφικὴ εἶναι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἡ προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως. Μᾶς ἔφερον ἡ Κυβέρνησις τὸν τιμᾶριθμον χονδρικῆς πωλήσεως τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου καὶ αὐταρέσκως ὑπεγράμμισε τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος δὲν σημειώνει ἀξησιν μεγαλυτέραν τοῦ 4,5% ἔναντι τοῦ Μαρτίου. Τί θέλετε, κ. Ὑπ. τοῦ Συντονισμοῦ, νὰ συναγάγωμεν ἐκ τῆς καταθέσεως τοιούτων στοιχείων; Γνωρίζετε καλῶς ὅτι, μετὰξὺ τῆς 9ης Ἀπριλίου καὶ τῆς προχθεςινής ἡμέρας, ὁ τιμᾶριθμος χονδρικῆς πωλήσεως μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἠξήθη κατὰ 30% διότι καὶ ἡ Κυβέρνησις ὑπεχρῶθη ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς ὠρισμένα εἶδη ἀνωτέρας τιμᾶς, καὶ ἄλλαι ἠξήθησαν ἀφ' ἑαυτῶν. Πρὸς τί μᾶς προσκομίζετε τοὺς ἀπατηλοὺς αὐτοὺς μέσοὺς ὁδούς; Εἰς ποῖον θέλετε νὰ κάμετε ἐντόπισιν;

Θ. Καψάλης (Ὑπ. Ἐμπορίου). Ὁ τιμᾶριθμος εἶναι πάντοτε μέσος ὁδός. Τί ἄλλο ἀπὸ μέσος ὁδός εἶναι κ. Ζίγδης; Αὐτὸς ποὺ σὰς λέμε εἶναι ὁ τιμᾶριθμος τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι μέσος ὁδός τῶν τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου.

Ι. Ζίγδης. Ἐγὼ σὰς λέγω νὰ πάρετε τὰς τιμᾶς τῆς 9ης Ἀπριλίου καὶ τῆς 9ης Μαΐου καὶ νὰ ὑπολογίσῃτε τὴν σχέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται, ὄχι νὰ μεταχειρίζεσθε τὸν τιμᾶριθμον τοῦ Ἀπριλίου, ὁ ὁποῖος εἶναι μέσος ὁδός τῶν τιμῶν 30 ἡμερῶν, ἐξ ὧν αἱ δέκα πρῶται εἶναι πρὸ τῆς ὑποτίμησεως, ὡς τεκμήριον τῶν ἐπιτεύξεων τῆς πολιτικῆς σὰς. Τί εἶναι αὐτὰ τὰ πράγματα;

Ο. Καψάλης (Ὑπ. Ἐμπορίου). Θὰ σὰς βγάλουμε καὶ τὸν εἰδικὸν τιμᾶριθμον ποὺ ζητᾶτε. Πάντως ὁ ἀριθμὸς ποὺ ἀνεφέρατε τοῦ 30% εἶναι ἀνύπαρκτος.

Ι. Ζίγδης. Εἶμαι εὐτυχῆς διότι ἐπὶ τέλους κατῶρθωσεν ὁ κ. Ὑπ. τοῦ Ἐμπορίου νὰ ἀντιληφθῆ τί εἶδους τιμᾶριθμον ἔπρεπε νὰ προσκομίσῃ. Εἶμαι εὐτυχῆς ἐπίσης διότι μᾶς διαβεβαίωσεν ὅτι ἡ ἀξησις τῶν τιμῶν χονδρικῆς πωλήσεως δὲν εἶναι οἷα ἀνέφερα. Θὰ εἶμαι εὐτυχέστερος ἐὰν φέρῃ τοὺς ἀριθμούς, καὶ ἀφοῦ προβῶμεν ἀπὸ κοινοῦ εἰς τοὺς σχετικὸς πολλαπλασιασμοὺς καὶ διαιρέσεις, καταλήξωμεν εἰς ἐπίπεδα μικρότερα τοῦ 30%. Ἐπαναλαμβάνω πάντως ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, κατὰ μίαν τὸσον σοβαρὰν συζήτησιν, νὰ προσφεύγῃ εἰς ἀπατηλοὺς μέσοὺς ὁδούς μηνῶν πρὸς ἐπίτευξιν ἐντυπώσεων, αἱ ὁποῖαι ἐξυπηρετοῦν τὴν ἀποφῆν τῆς.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἄλλοπρόσαλλος καὶ ματαία ἐπιδιώξις καὶ ἐπίτευξις τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῶν τιμῶν. Προσπάθησε ἐπὶ 20 ἕως 30 ἡμέρας νὰ ἀναστειλῇ τὴν ὑποτίμησιν, διὰ νὰ δικαιώσῃ τὴν ἀπίθανον ἐξαγγελίαν τῆς, ὅτι αἱ τιμαὶ θὰ παραμείνουν εἰς τὰ παλαιὰ τῶν ἐπίπεδα, διὰ τὴν ἀνατροπὴν τῶν ὁποίων, ἔκαμε τὴν ὑποτίμησιν.

Κ. Παπαγιάννης, (Ὑπ. Οἰκονομικῶν). Ἐπίσθην ὅτι ἔχετε χιοῦμορ.

Ι. Ζίγδης. Εὐχομαι, κ. Ὑπουργέ, ἡ διαπίστωσίς σας νὰ μὴ προδίδῃ τὴν ἀνησυχίαν σας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν νέας φορολογητέας ὕλης, ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ ἀδιεξόδου τῶν Κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν, καὶ τὴν πρόθεσίν σας νὰ φορο-

λογήσητε τὸ χιούμορ μου. Ἄλλὰ, διὰ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος, θὰ σᾶς ἀναφέρω, εὐθὺς ἀμέσως, πρὸς ποίαν κατεύθυνσιν θὰ ἔπρεπε νὰ στρέψητε τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ θὰ ἔβει νὰ τὸ εἶχετε πράξει ἤδη ἀπὸ πολλοῦ.

Ἡ Ἐκ τῆς ὑποτιμη-
σεως αὐτομάτου ὠ-
φέλεια

Ἡ Νόμος ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος σημαίνει αὐτόμα-
τον μεταφορὰν πλούτου. Δι' αὐτῆς, ἄλλοι μὲν γίνονται
πλούσιοι, ἄλλοι δὲ καταστρέφονται. Γνωρίζετε ὅτι μετὰ
τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς τὴν θαυμασίαν αὐτὴν χώραν καὶ ἐκ
τῶν ἐπανειλημμένων ὑποτιμήσεων πολλαὶ περιουσίαι ἐξηνεμίσθησαν, ἐνῶ ἀν-
τιθέτως ἀπὸ τοὺς ἐκ συστήματος εὐφυσίαι, καὶ πάντως τοὺς ὀλίγους, ἐσχηματί-
σθησαν τεράστια, τοιαῦται, αἱ ὁποῖαι ἐξησφάλισαν εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ κοινω-
νικὸν προβάδισμα. Ὅφειλόν νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν ἀνέμενον ποτὲ τὴν ἐπανά-
ληψιν τῶν ἠθικῶς κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς ἀπαραδέκτων αὐτῶν φαινομένων
καὶ κατὰ τὴν νέαν ὑποτίμησιν, τὴν μόνην γινομένην εἰς περίοδον σχετικῶς
καλὴν καὶ ὑπὸ συνθήκας παρεχούσας ἄλλην τὴν εὐχέρειαν χρόνου διὰ τὴν
ὀμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς. Ἐνισχύθην εἰς τὴν ἀποψιν αὐτὴν, ὅταν ἀνέγνωσα
τὴν Κυβερνητικὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέπεται εἰς οὐδένα νὰ καρ-
πωθῆ τὰς αὐτομάτους ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ὠφέλειαι. Ἄλλὰ ποῖα εἶναι ἡ
πραγματικότης καὶ ποῖα συνέχεια ἐδόθη εἰς τὴν ἐπίσημον αὐτὴν διαβεβαίω-
σιν ; Θὰ εἶμαι εὐτυχῆς ἐάν ἡ Κυβέρνησις διὰ στοιχείων ἀποδείξῃ ὅτι ἡ εἰ-
κὼν τὴν ὁποῖαν θὰ παρουσιάσω δὲν εἶναι ἀκριβῆς.

Αὐτομάτου ἠ ὠφε-
λεια ἐς εἰσαγωγὴν γε-
ργικῶν προϊόντων

Ἡ ἔκτη παράγραφος, ἐδάφιον β, τῆς περὶ ὑποτιμήσεως ἀ-
ποφάσεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου, ὁρίζει ὅτι προκειμέ-
νου περὶ ἐξαγωγῶν γεωργικῶν ἐν γένει προϊόντων πραγ-
ματοποιουμένων μετὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου, ποσοστὸν 50 %,
ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῆς παλαιᾶς τιμῆς συναλλάγματος σὺν τῇ πριμοδοτήσει
ἀφ' ἐνός, καὶ τῆς νέας τιμῆς, ἀφ' ἑτέρου, περιέρχεται εἰς τὸ Δημόσιον, ἐφ'
ὅσον τὰ προϊόντα αὐτὰ ἔχουν πωληθῆ ὑπὸ τῶν παραγωγῶν πρὸ τῆς ἡμε-
ρομηνίας ἐκείνης. Ἄς ἐξετάσωμεν τὰς συνεπείας τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς π.χ.
διὰ τοὺς καπνοπαραγωγούς. Παλαιὰ τιμὴ δολλαρίου 15.000 δραχ. σὺν 12 %
πρὶν ἴσον 16.800 δραχ. Αὐτὴ ἦτο ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου, τὴν ὁποῖαν εἶχεν ὑπ'
ὄψιν του ὁ καπνέμπορος, ὅταν προέβαιεν εἰς τὰς ἀγοράς του. Εἶχε κάμει
βεβαίως τοὺς ὑπολογισμούς του καὶ εὗρισκεν ὅτι αὐτὴ τοῦ ἐξησφάλιζεν ἰκα-
νοποιητικὸν κέρδος. Ἐρχεται τώρα ἡ Κυβέρνησις καὶ τοῦ λέγει : Σοῦ χα-
ρίζω καὶ τὸ ἡμισιο τῆς μεταξὺ τῶν 16.800 καὶ 30.000 δραχμῶν διαφορᾶς ἤτοι
δραχ. 6.600 κατὰ δολλᾶριον. Καὶ ἐρωτᾶται. Πῶς συμβιβάζεται τοῦτο μὲ
τὴν Κυβερνητικὴν ἐξαγγελίαν ὅτι οὐδεὶς θὰ καρπωθῆ τὴν αὐτόματον ἐκ
τῆς ὑποτιμήσεως ὠφέλειαν ; Καὶ ποῖα ἡ σκοπιμότης τοῦ μέτρου, ὅταν εἶναι
προφανές ὅτι τὴν διαφορὰν αὐτὴν ὁ καπνέμπορος θὰ τὴν μοιρασθῆ μὲ τὸν
ξένον ἀγοραστὴν εἰς βάρος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εἰσάγων μοιραίως ὀλι-
γότερον συνάλλαγμα ;

Αὐτομάτου ὠφέλεια
ἐς εἰσαγωγὴν κ.λπ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἐφαρμογὴ τῆς περὶ αὐτομάτου ὠφε-
λείας ἀρχῆς, τὴν ὁποῖαν ἐξήγγειλεν ἡ Κυβέρνησις. Δὲν
ἤκουσα νὰ γίνεταί λόγος περὶ οὐδεμιᾶς ἄλλης περιπτώ-
σεως. Καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι θὰ εἶμαι εὐτυχῆς, ἐάν ἡ Κυβέρνησις διὰ συγ-
κεκριμένων στοιχείων ἀποδείξῃ τὴν τυχόν ἐπὶ τοῦ προκειμένου πλάνην

μου. Δέν ηκουσα ε. π. οὐδέν μέτρον νά λησθῆ διὰ τήν αὐτόματον ὠφέλειαν τῶν εισαγωγέων ἐκ τῶν εἰς χεῖράς των ἀποθεμάτων. Δέν δύναται δὲ ἡ Κυβέρνησις νά μοῦ ἀντιτάξῃ ὅτι δέν θά προκύψῃ τοιαύτη ὠφέλεια, διότι δῆθεν θά τοὺς ἐξαναγκάσῃ νά τὰ πωλήσουν εἰς τὰς παλαιάς τιμάς, ἐπειδὴ ὑποτίθεται ὅτι εἰς τήν Βουλὴν τοῦλάχιστον αἱ συζητήσεις διεξάγονται μετὰ τινος σοβαρότητος.

Δέν ηκουσα ἐπίσης περὶ μέτρων, τὰ ὁποῖα θά ἀφαιρέσουν τήν ἐκ τῆς ἀδείξεως τοῦ δασμολογίου ὠφέλειαν τῶν ἐκτελωνισάντων μεταξὺ τῆς 9ης καὶ 29ης Ἀπριλίου.

**ΔΑΝΕΙΑ
ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ**

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερον μέγα θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου παρακαλῶ νά με παρακολουθήσητε. Αἱ συναλλαγαὶ διενεργοῦνται διὰ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ εἰς δραχμάς ἐκφράζονται αἱ ὀφειλαὶ καὶ αἱ ἀπαιτήσεις. Οὐχ' ἤττον, λόγῳ τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν, ἔχομεν ἐν Ἑλλάδι δυσαναλόγως μέγαν ἀριθμὸν δικαιπραξιῶν εἰς χρυσὸν καὶ ξένον συνάλλαγμα. Ἄς ἐξετάσωμεν ποῖαι αἱ συνέπειαι τῆς ὑποτιμήσεως ἐπὶ τῶν τριῶν αὐτῶν κατηγοριῶν ὀφειλῶν καὶ ἀπαιτήσεων.

**ΔΑΝΕΙΑ
Εἰς ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ**

Ἀρχίζω ἀπὸ τὰς ὀφειλάς εἰς συνάλλαγμα. Ὑπάρχει μία κατηγορία δανείων, τὰ ὁποῖα συνήθησαν μὲ τὴν ρῆτραν τοῦ βολλαρίου, τὰ δάνεια ἀνασυγκροτήσεως, τὰ δάνεια τοῦ σχεδίου Μάρσαλ. Γνωρίζω τὴν θλιβερὰν ἱστορίαν τοῦ τρόπου καθ' ὃν συνήθησαν πλεῖστα τῶν δανείων τούτων ὡς καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐχρησιμοποιήθησαν. Ἀλλὰ τέλος πάντων τὰ δάνεια αὐτὰ ἐδόθησαν δι' ἀνασυγκρότησιν. Πῶς ἦτο δυνατόν ἡ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας ἐν τῶν κυριωτέρων μελημάτων διασημίζεται ὅτι εἶναι ἡ ἀνασυγκρότησις, νά προβῆ εἰς τὴν ὑποτίμησιν, χωρὶς νά λάβῃ οὐδέν μέτρον διὰ τὸν αὐτόματον διπλασιασμὸν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι τὰ ἔλαβον; Βεβαίως δέν εἶναι ἀξιοὶ τῆς τοιαύτης Κυβερνητικῆς μερίμνης ὅλοι, καθότι ἀριθμὸς τις αὐτῶν θά ἔπρεπε νά εὐρίσκειται ἤδη εἰς τὰς φυλάκας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν θά ἀναφέρω τὴν περίπτωσιν τῆς ἀλιείας, ἧτις ἐπὶ τῶν δανείων αὐτῶν ἐβασίσθη διὰ τὴν ἀνασυγκρότησίν τῆς, καὶ ἧτις σήμερον, ἐκ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ὀφειλῶν τῆς, κινδυνεύει νά καταστραφῇ. Ἄλλ' ἴσως θά πρέπη νά ζητήσω τὴν ἐπιείκειαν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν συμπάθειάν μου πρὸς τὴν ἀλιευτικὴν τὰ ἔξιν δικαιολογούμενην καὶ λόγῳ τῆς νησιωτικῆς μου καταγωγῆς καὶ τῆς ἐρασιτεχνικῆς μου ἐπιδόσεως εἰς τὴν ἀλιείαν. Ἀλλὰ διὰ νά συνοψίσω ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ: Δέν ἦτο δυνατόν Κυβέρνησις ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν νά προβῆ εἰς τὴν ὑποτίμησιν, χωρὶς νά λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα, ὥστε νά μὴ συνθλιβοῦν οἱ συνάφαντες πραγματικὰ τοῦλάχιστον δάνεια ἀνασυγκροτήσεως.

ΔΑΝΕΙΑ Εἰς ΧΡΥΣΟΝ

Ἐξ ὅλων τῶν κατηγοριῶν δανείων, ἡ μόνη, διὰ τὴν ὁποῖαν ἐσκέφθη ἡ Κυβέρνησις νά λάβῃ εἰδικὰ μέτρα, εἶναι ἡ τῶν δανείων εἰς χρυσόν. Ἀλλὰ τί εἰδους ρύθμισις εἶναι ἡ καθορισθεῖσα; Κατὰ ποῖαν λογικὴν καὶ κατὰ ποῖαν ἔννοιαν δικαίου ὀλόκληρος ἡ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ὠφέλεια δίδεται εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὁ ὁποῖος συνῆψε, δάνειον μὲ ρῆτραν χρυσοῦ διὰ νά κάτοχυρῶσῃ ἀκριβῶς τὸν δανειστήν του ἐναντι τοῦ ἐνδεχομένου ἀκριβῶς τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς; Τί Κράτος εἶναι τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐξωθεῖ τοὺς πολίτας του πρὸς ἀνηθικούς ἐνεργείας

ἐκ τῶν ὁποίων καταστρέφεται καὶ αὐτὴ ἡ στοιχειώδης ἔννοια τῆς πίστεως ; Ἄλλὰ πρέπει νὰ τονισθῇ καὶ τοῦτο. Οἱ πλοῦσοι δανεισται τῶν λιρῶν, ὁσφραϊνόμενοι τοιαύτας ἐμπνεύσεις καὶ ἐνεργείας τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων, γνωρίζουν πῶς νὰ κατοχυρώνωνται ἐκ τῶν προτέρων ἐναντι αὐτῶν. Καὶ πράγματι διὰ τῶν ἑγγυητικῶν ἐπιστολῶν τῶν Τραπεζῶν, τῶν ἐπιταγῶν μὲ ἀνοικτὴν ἡμερομηνίαν κτλ. ἔχουν ἤδη λάβει τὰ μέτρα των ὥστε νὰ μὴ ζημιωθοῦν ἀπὸ τὴν Κυβερνητικὴν ἀπόφασιν. Οἱ μόνοι, οἱ ὅποιοι θὰ ζημιωθοῦν εἶναι οἱ μικροὶ δανεισται, οἱ ὅποιοι δὲν γνωρίζουν ἀπὸ αὐτὲς τίς βουλευεῖς καὶ οἱ ὅποιοι ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὸν α ἢ β μεσίτην τὰς ὀλίγας λίρας, εἰς τὰς ὁποίας ἐνεσωμάτωσαν τὰς ἀποταμιεύσεις των, διὰ νὰ μείνουν τώρα εἰς τὸν δρόμον.

ΔΑΝΕΙΑ Εἰς ΔΡΑΧΜΑΣ Καὶ ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ὀφειλῶν καὶ ἀπαιτήσεων εἰς δραχμάς. Γνωρίζετε βεβαίως ὅλοι τὴν ἱστορίαν τῆς δημιουργίας τοῦ μεγαλύτερου ἀριθμοῦ τῶν ἐργοστασίων καὶ πολυκατοικιῶν μὲ τὰς ὁποίας γέμουσιν αἱ πρὸς Ἀθήνας ἀγούσαι καὶ αἱ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν ὁδοί. Ὑπάρχει πράγματι ἔκδηλος ἡ ἀπόδειξις τοῦ πλοῦτου, ὁ ὁποῖος ἐσχηματίσθη διὰ τῆς μεθόδου τῆς συνάψεως τραπεζιτικῶν δανείων καὶ ἐξοφλήσεως αὐτῶν μὲ ἐξηυτελισμένους δραχμάς μεθ' ἐκάστην ὑποτίμησιν. Πῶς ἦτο δυνατόν ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς τὴν νέαν ὑπότισιν, χωρὶς νὰ λάβῃ τὰ προσηκόντα μέτρα, ὥστε οἱ δανεισθέντες ἐκ τῶν Τραπεζῶν νὰ μὴ ἐπωφεληθοῦν καὶ πάλιν κατὰ τὸν ἴδιον ἀπαράδεκτον τρόπον ; Ἰδιαίτερος ἀναφέρομαι εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν λαβόντων τὰς λεγομένας *π α γ ω μ ἔ ν α ς π ι σ τ ὼ σ ε ι ς*, τῶν θεωρουμένων γενικῶς ὡς τῶν κατ' ἐξοχὴν ὑπονομιετῶν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος. Διὰ τὴν ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ σπεύσῃ νὰ μεταβάλλῃ τοῦλάχιστον τὰς ὀφειλὰς αὐτὰς εἰς συνάλλαγμα, ἀλλ' ἀντιθέτως διὰ τῆς ἀδιαφορίας της νὰ ἐπιβραβεύσῃ τὴν κατὰ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἐπιβουλήν τῶν λαβόντων αὐτάς ;

Αἱ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ Αἰσθητικῶν καὶ Μετοχικῶν Ταμιῶν Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἡ ἄλλη ὄψις τοῦ νομίσματος. Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ Ἑλλήν. Κράτος ὀπχερῶνει τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τὰ ὄργανα δηλαδὴ διὰ τῶν ὁποίων συγκεντρώνεται ἡ ἀποταμίεσις τοῦ πτωχοῦ κόσμου, τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, νὰ καταθέτουν τὰ κεφάλαιά των εἰς τὰς Τραπεζάς. Καὶ ὅταν ἀπεφάσισεν νὰ προβῇ εἰς τὴν ὑποτίμησιν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐσκέφθη νὰ λάβῃ ἓν μέτρον κἂν διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἱερᾶς αὐτῆς περιουσίας. Ἀντιθέτως, ἐπιτρέπει διὰ τοῦ ἐξανεισμοῦ αὐτῆς νὰ πλουτίσουν οἱ ἐκ τῶν Τραπεζῶν δανεισθέντες αὐτὴν ἰδιώται. Τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι καὶ ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς προφανῶς ἀπαράδεκτον.

Ἄλλὰ διὰ νὰ συνοψίσω : οὐδεμία σκέψις διετάραξε τὴν μακαριότητα τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως δημιουργίας πλείστων ὄσων περιπτώσεων ἐκτάκτων κερδῶν. Θὰ ἤθελα νὰ ἴδω μὲ τὸ ὑφιστάμενον φορολογικὸν σύστημα τί ποσοστὸν τῶν κερδῶν αὐτῶν θὰ περιέβη ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Οἰκονομικῶν Ἐφοριῶν.

ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΛΗΦΘΟΥΝ Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις, παραμελήσασα τὸ καθήκον της ἐπὶ τοῦ σπουδαιωτάτου αὐτοῦ τομέως, θὰ θελήσῃ μεθαύριον, ἐφ' ὅσον μάλιστα προεκλήθη παρ' ἡμῶν, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην ἐπανόρθωσιν. Ἐλπίζω ἐπομένως ὅτι μαζί μὲ τὴν ἀπάντησίν της ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων θὰ κα-

ταθέση και πλήρες σύστημα μέτρων δια τών όποιών θα τακτοποιηται τό εκ τής όποτιμήσεως προκύπτουν θέματα τών αυτόμάτων και άδικαιοιογητών ώφελειών. Έγώ θα έπρότεινα όπως, ή εκ τών έξαγωγών γεωργικών προϊόντων προκύπτουσα ώφέλεια, αφαιρεθί από τούς έξαγωγείς, ως καπνεμπόρους κτλ. και χρησιμοποιηθί δια τήν απόσβεσιν όφειλών τών παραγωγών προς τήν Α.Τ.Ε.. Τό ίδιον ισχύει και δια τό τμήμα αυτόμάτου ώφελείας τής περιερχομένης εις τό Κράτος. Ή πρότασις μου αύτη δέν ανταποκρίνεται μόνον εις τάς άπαιτήσεις τής κοινωνικής δικαιοσύνης αλλά και τής οικονομικής σωφροσύνης, διότι ή απαλλαγή του παραγωγού από μέρος του βάρους τών δανειών του θα έπιτρέψη τήν αποδοτικώτεραν λειτουργίαν τής παραγωγικής μηχανής.

Ή αναμένομεν γενικώτερον από τήν Κυβέρνησιν μέτρα δια τών όποιών ή έκτακτος εκ τής όποτιμήσεως ώφέλεια θα έξασφαλιζται όπερ τών τάξεων ή τών οργανισμών, οι όποιοι ζημιούνται εκ τής όποτιμήσεως. Ή αναμένομεν έ. π. μέτρα δια τών όποιών ή έπρά περιουσία του Ι.Κ.Α. και τών άλλων Ήσφαλιστικών Ταμείων, ως και τών διαφόρων Μετοχικών Ταμείων, θα διαφυλαχθί από τήν εκ τής όποτιμήσεως φαλκίδευσιν.

Η ΒΑΣΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ή άλλ' ήδη έφθασα εις τό σημείον εις τό όποιον πρέπει να τερματίσω τήν άγόρευσίν μου. Όχι μόνον διότι σας άπησχόλησα ήδη έπ' άρκετόν—και έλπίζω όχι έπί ματαίω—άλλά και διότι δια τών άμέσως προηγηθεισών παρατηρήσεων έφθασα εις τό καιριώτερον σημείον τής έπερωτήσεώς μου. Ό τρόπος με τόν όποιον ή Κυβέρνησις έχειρίσθη τό θέμα τής αυτόμάτου ώφελείας δίδει τήν έξήγησιν τών πραγματικών λόγων, οιτινες τήν ώθησαν εις τήν άπόφασίν της περί όποτιμήσεως και τών έπιδιώξεων, ως έστήριζεν έπ' αύτης. Πλειστάκις κατά τήν άγόρευσίν μου διηρωτήθην διατί έλαβε τό μέτρον, ως τό έλαβεν ή Κυβέρνησις και ειδικώτερον, ποιοί ησαν οι λόγοι οι όποιοί επέβαλον τήν άπιστεύτως ύπερβολικήν αύξησιν τής τιμής του ξένου συναλλάγματος. Ή απλετον φως χύνεται τώρα έπί τών σημείων αυτών.

Ή μόνη έξήγησις τής ύπερβολικής αύτης όποτιμήσεως τής δραχμής είναι όχι ότι ή Κυβέρνησις τελεί ύπό τήν ψευδαίσθησιν ότι δύναται να συγκρατήσει τάς τιμάς και να διατηρήσθη ούτω τήν συναγωνιστικήν Ικανότητα τής χώρας, άλλ' ή ύστεροβουλία αύτης να καθηλώσθη τήν μόνην τιμήν, ή οποία νομίζει, ότι εύρίσκεται ύπό τόν έλεγχόν της, τήν τιμήν τής έργασίας και δι' αύτης να δημιουργήσθη τά περιθώρια κέρδους όπερ τών μεγιστάνων τής οικονομικής ζωής. Έκ του γεγονότος αυτού, έν συνδυασμώ και προς όλα τά άλλα, συνάγεται ότι τήν όποτιμήσιν ή Κυβέρνησις έθεώρησεν ως μέσον τής δια τής εκμεταλλεύσεως τών πολλών προαγωγής τών συμφερόντων τών όλίγων.

Ό Καθηγητής κ. Βαρβαρέσος με τόν όποιον ύπερηφάνως λέγω ότι πολλάκις εύρέθη έν διαφωνία, γράφει εις τήν Έκθεσί του ότι πρέπει να καταβληθί πάσα προσπάθεια όπως τήν όποτιμήσιν μη πληρώσουν οι πολλοί, διότι τό πράγμα έγκυμονεί πραγματικούς έθνικούς κινδύνους. Ή άλλ' ή Κυβέρνησις ήγνόησε και τήν νοθεσίαν αύτήν, όπως ήγνόησε τήν φωνήν τής πραγματικότητας, κινουμένη από σκέψεις και ύπολογισμούς, οι όποιοί θα έπρεπε να είναι ξένοι από Κυβέρησιν τής έποχής αύτης.

Ή Κυβέρνησις τελεί ύπό τήν κατηγορίαν ότι ένσυνειδήτως προήλθεν εις τό μέτρον τής όποτιμήσεως και έλαβε τουτο, καθ' όν τρόπον τό έλαβε,

ἵνα ἐκμεταλλευθῆ τὸν ἰσθῶτα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τῶν πολλῶν, τῶν πτωχῶν, τῶν δυστυχισμένων, διὰ νὰ δημιουργήσῃ μίαν ἐπίφασιν εὐτυχίας, ἣ ὁποία θὰ εἶναι μόνον εὐτυχία διὰ τοὺς ὀλίγους. Αὐτὴ εἶναι ἡ κατηγορία ἣ ὁποία σᾶς βαρύνει, ἀξιότιμοι κ. Ὑπουργοί, καὶ ἐπ' αὐτῆς, κατ' ἀξίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, δεόν νὰ ἀπολογηθῆτε μεθαύριον. Καὶ νὰ ἀπολογηθῆτε σαφῶς καὶ εἰλικρινῶς. (Ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς πτέρυγος τῆς ἀντιπολιτεύσεως).

